

①

מעברא ?
 עבר ?
 נא ?
 ושם ?
 ירי ?
 בפמה ?
 ריחנית ?
 וית טביה ?
 שדי ?
 קרכט ?
 בארכו ?
 פקורוח ?
 ותסני ?
 ד' אתח ?
 ז' ואם ?
 ותטע ?

(עיווןין י"כ):
 בכח ?
 תלוי ?
 רע ?
 (ע"ז) אשדר ?
 זכו ?

זו ?

יעקר ?
 מינית ?
 צען ?

אונקלום

ובכל נפשה: יא אורי תפקרתא
תרא ד' אנה מפרקת יומא דין
לא מפרקת היא מנה ולא רחיקא
הייא: יב ולא בשמיא היא לא מפרק
מן יסק ?נא לשמיא וסבה ?נא
וישמעניא יטה ונעברנה: יג ולא

דברים לנצח

שש איabi הצעה זאת אשר אני
מצוקה היום לא נפלאת הוא מפה ולא
רחקה הוא: יב לא בשמים הוא לא אמר
מי יעלה לנו השמיימה ויקחה לנו
וישמענו אתה ונעשרה: יג ולא מעבר

רש"י

וילוי מ"ט ו) ובקתי*: ה'ת סומות צוי טמון: (יל) לא
נפלאת הוא מפקד. לה מוכסה כיה ממך, כמו
סילמר (יז'ח) כי פלגי (מתורגס) חורי תכסיס, (וכמו)
תכלית טו נקוט, מטה"כ כלן מטה מלכני והן זו נמל
שם לנבי קטה לפניו יתברך (ג"א): ו) כבוי למלינו כמה
פעמים טהין צמימת פלה' ז' גזירות, וכל מקום שמליכת מינס
שיין נשאותו שאבב שביב שבות מאוב (ומי מי). במקום מוסת הבוש
בשניהם. ללהקה - ולמהה.

שעלמה סנדלה פליקת, אלה הו דבוי למליצה מהצגת צוי למדס מופרך ומוגדל ממנו, וזה אל ממנה מה
שפירט ז' נילס ותכלת פלגי לירידת נפלחת פלגי סלנה, כי קיינו קר וענישים חד כמו טהילה: ז) פסוק טו צהיר
מי י"ג פניאס מצוק נטמון (דע''): ח) פ"י הלינו קימה צמימות היינס גמונם ונצלת מען, קהן קימה צמימות ורכינו
מזה ילו' טהה נקחה מכם, הנל עתה הלינו חמלת ומירין ולחן לך (ג"א), צהיל"כ מה זה הומו לאט צהילנא צמימות, וכי
פס לה ידו צלה צמימות טו, וכן טו לעון פפטיקת, להמר מי יעה לאו צמימות טה טה קימה צמימות וכוליס להם
לענות קה עלייכם נענות עכ"ל, וככמוה יומו וילדה, מות טהן קימה זו קימה גצמיט,

אור החיים

וכחותה כהומרו וכוטירן וגוי' יותוד לטות וגוי:
יא. ב' כמ"ז וגוי' ח'ר ח'ר ח'ר מז' זגו. נ'יך
לעתה הומו כויס''), עוד הומו לה
נפלחת וגוי' ולמ' רוחוק ה'ל נכל כהפלחה כיה
כהרמקה''), עוד הומו ולמ' מעדר ליס וגוי'
צטלהה הומו לה צמימות כיה ודב' נמנע מכחגה
כי מ' יעהה צמימות ה'ל מעדר ליס ה'ל חיונות
יעצלו ויקחוה בגס שח'יך צה'י כס' כלהוקיס
מנותה כתלותה צה'רן טהס כמח' וכמח' כמעט
רוז'י טולא, מ'ה להן כן כס' שח'רנו לעודו כס'
לצ'ה ה'ל צה'רן לקייס מ'ו'תא, וכגס' שח'רנו מ'י
מ'ד כתנת' יונת' בתולה ע'ומה, ותנית מ'ד קיוס
מ'ו'תא''), כנגד מינית יונת' בתולה ח'ר לה
נפלחת כיה וגוי' וח'ר ופ'ר' מה' כיה כהפלחה
מינית כתנת' עס' מינית קיוס מ'ו'תא''), ולעו'ס

אור בהיר

כנגד מלה, מה' עשת' ר'נו צממה, גס' י' עשה צממה ר'נו צמי' מוועני. עג' ה'ל ו' נ'ח טה' ג'הו חומס. עד'
טפי' מינ' נפלחת מוגדל, טה'ו יכול לאטיגו, וט' טה' מופלחת גס' ג'הו ר'מו'ה,
ומו'ר טה'. עה) פ' ה'ס צלמא וידע מה' נקייס, הנל הי' צפלק טאג' י. עז') ולרכינו סמךון טה' צענער כס' צה'ו י' יכול
לע'ות, וסיל'ל מי יעדר לו' גוי' לנע'ות חומה. עז') פ' ה'מ' סלען ע'מו צה'לן נמייעם האגמה דרכ' מגכ.

כ. גאנדרת גראן. איזה גמור וגהען.
גראן גאנדר איזה גמור

לִים הָוֹ לְאָמֵר מַי יַעֲבֵר־לֵנוּ אֶל־עַבָּר
הַיּוֹם וַיַּקְתֵּחַ לֵנוּ וַיִּשְׁמַעַנוּ אַתָּה
וַיַּעֲשֵׂנָה: יְהוָה קָרְבָּן אֲלֵיכָהּ הַכְּבָר
מְאֹד בְּפִיךְ וּבְלַבְבָּךְ לְעַשְׂתּוֹתָם שְׁבַיעַ
מְפִטֵּר רַבִּיעַ כְּשַׁחַן מְחוּבָרִין טַהֲרָה נְתַתִּי
לְפָנֵיךְ הַיּוֹם אֶת חַمִּים וְאֶת־הַטּוֹב
וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַרְעָעָה טַהֲרָה אֲנָכִי
מְצֻוֹּה הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יִהּוָה אֱלֹהֵיכָהּ
לְלִבָּת בְּדָרְכֵיכְיוֹ וְלִשְׁמַר מְזֹותֵיכְיוֹ
וְחַקְתֵּיכְיוֹ וְמִשְׁפְּטוֹן וְחַיִת וְרַבִּית
וּבְרַכְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵיכָהּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־
אַתָּה בְּאַשְׁמָה לְרַשְׁתָּהּ יְהֹוָה אֲמִינָה
לְבָבָךְ וְלֹא תִשְׁמַע וְנַדְחָתָ
וְהַשְׁתְּחִוָּת לְאַלְהִים אֶחָרִים

לקט בדור

סמל מולא כמונת נדי על סקלף נס נקמה מרע"ה מן
שםין וכetal פ"כ^(ז): (ז) כי קרוב אליך. כתוב נחנא לכל
צחצח וצעל פ"כ^(ט): (ט) את החיים ואת הטוב. זכ
חלי צב לה טעם טוב כרי לך חיסס^(י) ווה שמעה
רע כרי לך כמות, וכחות מפרש וכוכל^(ז):
(ע) אשר אנכי מצוך היום לאהבתה. כרי כתוע
ובו חלי: וחיות ורבית. כרי כחות: (ז) ואם
יפנה לבבך. כרי כתוע:

הו למ בטוג, שאלה לנו טוג ולין טוג כלנו חייס (ד"ד): (יא) ר"ל נאכלת לומר כמו שלמרינו טהוטים מלוי
(שילוגין י"ג): (ז) כי קרוב אליך. כתוב נחנא לכל
צחצח וצעל פ"כ^(ט): (ט) את החיים ואת הטוב. זכ
חלי צב לה טעם טוב כרי לך חיסס^(י) ווה שמעה
רע כרי לך כמות, וכחות מפרש וכוכל^(ז):
(ע) אשר אנכי מצוך היום לאהבתה. כרי כתוע
ובו חלי: וחיות ורבית. כרי כחות: (ז) ואם
יפנה לבבך. כרי כתוע:

רש"י

עורך כדר נחכוון הלו דמעדרليس כו על היליכס כדר לנטוחת^(ז), וכלהו לירדן יס לפיה נחפה
מעיטה קיוס מלוחה, ודקדק לומר כוoso פירוש נאך יס המלה כהו צוות^(ג) וכוידים על יס
זומן טכו סמווכיס ליכנס להרץ צה^(ז) כה קרוב

אור החיים

עיקר כדר נחכוון הלו דמעדר ليس כו על היליכס כדר לנטוחת^(ז), וכלהו לירדן יס לפיה נחפה
מעיטה קיוס מלוחה, ודקדק לומר כוoso פירוש נאך יס המלה כהו צוות^(ג) וכוידים על יס
זומן טכו סמווכיס ליכנס להרץ צה^(ז) כה קרוב

אור בדור

עה) הכל עד עתה גס לאס פיח רמק.

מסורת המדרש

חזקיה ראה ברכות ג... וקיד' שם תחנותה מקד'ט. ליק'יש צ'ם. מלכימ' רמ'ב. ב. הפתוח והחותם מבוך מגילה כא... ראה: מכילה בא פטיש. ברכות אי... כא... מה... ירושלמי: ברכות פ' הא. מגילה פ' הד' לא. ליק'ש בא רט. ומניין שטעונה ללקוש החטע. ראה להלן פ'יארו.

קדוש ברוך הוא וכן חזקיהו הנביה בשעה שאמר לו (ישעה לח. א) 'צ'ו לבייח' כי מת אטה' מיד (שם שם, ב) 'ז'יב'ב חזקיהו פניו אל קיר' אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם שם, ה-ו) שמעתי את תפלהך וגוי' הנני יוסף על ימיך חמיש עשרה שנה' שבן כתיב (תהלים קמה, יט) 'רצון יראיו עשה ואת שועתם ישמע ויושיעם.'

ב. (ל, יא) כי המזינה הזאת הילכה אדם מישראל שעומד לקרות בתורה כיצד מבורך כך שננו חכמים הפתוח והחותם בתורה מבורך לפניה ולאחריה ומפני שטעונה ברכה לפניה שפטיב (תהלים קיט, יב) 'ברוך אתה ה' למדני חקיך' חמי ברכה לפניה ומפני שטעונה ברכה לאחריך אמר

מי שואמר שם שאף גלות בלבד עשו מחזקה ע"ש). וכן חזקיהו — המלך, ישעה — הנביא, בשעה שאמר לו: "צ'ו לבייח' כי מת אטה" מיד — התפלל. שנא: "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'", אמר לו הקב"ה (שם): "שמעתי את תפלהך, ראיתי את דמעתך, והוספתי על ימיך חמיש עשרה שנה" — נתבלת תפילתו, ונעשה כל מבוקשו, ועוד יותר ממנו, שהרי "עיקר מלכותו — היה זה — ארבע עשרה שנות, היה דכתיב (עשוי לי): 'שווים ארבע עשרה שנה למלך חזקיה'" — וזה היה המעשה, וכיון שהתפלל, הוסיף לו חמיש עשרה" (ויקיר שם), והוא "יותר מון העיקר" (לעיל א, 5) ונעשה כל רצונו בתפילתו — שכן כתיב: "רצון יראי עשה, ואת שועתם ישמע ויושיעם".

ב. כי המזינה הזאת אשר אני מזק היום, לא נפלאת היא מזק ולא רוחקה היא, לא בשמיים היא. בלימוד התורה וקיומה בדבר הכתוב, וחביבותם של תורה וישראל למדרים אנו מכאן. שנינתה להם התורה שננתאו לה מלאכי מעלה בשמים (cmbואר בסוף הפיסקא). ומכואר בגם' (גדדים פא. — עלי טור או'יח סי' מו) שחביבותה של תורה בפי ישראל ניכרת ע"י הברכות שברכין עליה, ולכן סמיך לכאן הלכה זו. הילכה: אדם מישראל, שעומד לקרות בתורה — בצדתו, כיצד מבורך? כך שננו חכמים (מגילה כא): הפתוח, והחותם בתורה — מבורך לפניה, ולאחריה — "המתחיל לקרות בתורה — העולה" — ראשון מבורך לפניה, והאחרון — מהעלומים — החותם, שהוא "המשלים" — מבורך לאחריה, וכל שאר הקורין בתורה אין מברכין, לא לפניה ולא לאחריה" (רע"ב), "מוס שקריאת התורה נשבת למצוה אחת, וכל העולים כאיש אחד" (עפי' הרץ). וזהו מדין המשנה, אבל אמרו בגמרה (שם) שנגנו היום שכולם מברכים לפניה ולאחריה, מטעם שתקנו חכמים "זירה משום הנכסים והיצאים" — "שאמ יכנס אדם לביהכנ"ס אחר שבריך הראשון, ואם לא ישמע את האחרים מברכין יאמר: אין ברכה בתורה לפניה", וכן "יאמרו היוצאים — באמצע: אין ברכה בתורה לאחריה" (רש"ל), ומניין שטעונה — בכלל, הקראה בתורה — ברכה לפניה ולאחריה? שכותוב: "ברוך אתה ה' — ואחר כך — למדני חוקר" — הרי ברכה לפניה, על החוקים שלמד אותנו ה', ומניין שטעונה ברכה לאחריה?

משחררי
מן טוב
ונעונים
ויא אמר
עה בלה
וה גורה
יה לפני
מנשוא'
יעוני אי
וער סלח
יעך היא
שם, טז)
זה לפני

— הקב"ה
זכן תפילה
שיש, וע"ט.
שתפלתו
ן" — הרוי

אם אינה
קין עמר
—
ארץ" —
קב"ה —
את אמר כן.
ניו — קין
— נושא
נעשות עון
ל העולמות,
חסד לפני
יד ומטלטל
ל מקום אחד
ה התפללה
דרין לו: יש

שם, שם) יומעוף
שנאמר (ישעה ו...
בני מלאכי הש
מפני מה שקרינו
מצוך הימים לא

ג. זה שאמר
בשער לא יפתח פ
תניחו מא הטעפְשׁן
שנושאים ונונתנים
הוא מתחביש שנאנו
סנהדרין דכתיב נ
הזקנים. דבר אז

המשרתים של מעלה, "ו"
"ויעף אליו אחד מן ה"
לעיל, ט). אמר להן —
אבל מכמ' אינה נפלוא
בענין: כי המצוה זו
בשםם היא — לא למלוא
העלמתה, כמ"ש: כי קיד
וגו'.

ג. ד"א: כי המצוי
מיותר — זהו שאמר ד
נראות לטיפש כאבנים יקו
מהן, ולכן אין לו פתחון
(רש"י, ועפ"י מצוריד שם), נ
לכית-הכנסת והוא רוא
— הוא מתחביש — וכ
רואה את الآחרים שהשיגו
אלא סנהדרין — מוש
וכשאין לאויל פתחון פה ב
למד. וזה "ראמות" מלש
ד"א — מהו פירוש

ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שכותוב אחר השירה
דברים לג, א) יוזאת הברכה' מששנה להן את התורה ואחר
כח ברך ברך ברכה לאחריה. נזכר אחר אמר מקדוש ברוך
הוא אם נזקפת לברכתה של תורה אף אני מבורך אומך
שנאמר (שמות כ, כד) 'בכל המקומות אשר אזכיר את שמי
וגו'. דבר אחר רבנן אמרי אמר מקדוש ברוך הוא אם
ברכת את התורה לעצמך את מבורך מנין שנאמר (משלי ט,
יא) כי כי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים' ואם תאמרו
שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה לא נתתי אותה לכם
אלא לטובכם שמלאכי השרת נתנו לה ונעולמה מהן
שנאמר (איוב כח, כא) 'ונעולמה מעיני כל חי' אלו חמויות שם

מסורת המדרש
שנה, ואח"כ ביר עי
ביר, פ"ק"ב, תחומו
ויחידתו, ג"י ש"ט.
אם נתקلت באה: באה
פ"ג מ"ג, בכתה ג.
תדייר פ"ה: מלחש
נאו על פ"ט.
ושג' ונעלמה מעיני
ריש, מ"ג, הלן
ס"ג.

א"ר שמואל בר נחמן, בשם ר' יונתן: שכותוב אחר "השירה" — שאמר משה (דברים לב)
"יוזאת הברכה" משנה להן — משה, לישראל — את התורה — בכל ספר "דברים", וכשגמר
בסוף שירת "האזורנו" (ועי מהרו"ז) — ואח"כ בירך — את ישראל, וגם את ה' בירך שם, ואמר: "ה'
מיסני בא זורת משער למו" וגוי "מי מינו אש ذات למו" וגוי "תורה צוה לנו משה מורה" וגוי — הרץ ברכה
לאחריה.

דבר אחר: אחר שלמדנו על חוויה של בדכת התורה, מפרט המדרש מענינה ושכחה: אמר
הקב"ה: אם נזקפת לברכתה של תורה — דע"י הברכה, מגלה אדם דעתו שהוא אוהב ומתחבב
התורה באהמת (כמ"ש לעיל מגמי נדריס) לכן — אף אני מבורך אותך, שנא': "בכל המקומות אשר
אזכיר אתשמי אבא אליך וברכתך" — בכל מקום "אשר יוצר שמי — על ידך — על פי מצותי ודרכיו"
(רש"י, ברכות ז, ועייש' בגמ) — אבואר אל המברך לבך אותך, על שכירך אותו, על התורה.

ד"א — עוד מענינה ושכחה של ברכת התורה, רבנן אמר: אמר הקב"ה: אם ברכת את
התורה — לעצמך את מבורך, מנין? שנא' — על התורה, שהיה אומרת: כי ירבו ימיך
ויוסיפו לך שנות חיים" — בעבור עסק-התורה ירבו ימיך, והימים האלה יוסיפו לך שנות חיים —
שנות של חיים, ושל פרנסה וועשור" (רש"י) — כי ברבות הימים תרבבה בעמש"ט ויתוסף לך בזה שנות-חיים
בעונה"ב" (מצו"ד) — וכשהעוסק בתורה ומברך על זה הוא מגלה דעתו שהוא לו מתנה חשוכה, וזוכה
לברכות הבאות לעוסק בה מהאהבה (עפ"י רש"י, ב"מ פ"ה: ד"ה שלא ברכך). ואם תאמור שמא לרעתכם
נתתי לכם את התורה — שקשה לעמוד בכל דקדוקה ולקיים כולה, עyi מהרו"ז ועי"ט, ואני מתנה
חשוכה שיש לשמה כה, ולבך עליה — לא נתתי אותה לכם, אלא לטובכם! שעל ידיה מוגיעים
למעלות רמות ולשכר רב, שמלאכי השרת נתנו לה — כמו שנדרש לעמלה (פי"ז סי' ט), يولא נתתי
אותה להט" (שם) — ונעולמה מהן, שנא' — על התורה: ונעולמה מעיני כל חי, ומעוף השמים
נסתרה" — ומה שבכה הוא שלא נתנה התורה לבעל-חיים, וועופות? אלא, "ונעולמה מעיני כל חי"
— אלו "החיות" — שכבראות יחזקאל (יחזקאל א, ה): "וימתוכה דמות ארבע חיות" — ממיini

(5)

(לעיל ח א): בְּלֹא הַמְצֹוָה אֵין
בַּי וְהַשְׁבּוּת אֶל לְבָבֶךָ
לְעַשׂוֹת כֵּן. וְנִאמְרָה בְּלֹא
לְאָמָר, בַּי אֵם יְתִיעָה גַּדַּע
בְּכָל אֲשֶׁר אַנְכִי מִצּוֹד
לְעַשׂוֹתוֹ בְּכָל עַת וּבְכָל
עַזְן אֲכֹתָם בְּפִיהֶם, וַיְשַׁׁוֵּת
בְּאַשְׁר הַוִּיכִיר (לעיל פָסּוֹק
(טו) רָאָה נִתְחַי לְפָנֶיךָ
וּבְשִׁוּתָם לְלַכְתָּה בְּ
מוֹעֲלִיּוֹת).

וְעַד בַּחֲמָם אֵת נָ
הַעֲדוֹתִי בְּכָם כֵּיוֹם אוֹ
הַעֲדוֹתִי בְּכָם כֵּיוֹם אֵת
וְתִקְלָלה, וְכֵן יַעֲשֵׂת שׁוֹ
בְּסֻפּוֹ דְּבָרָיו בְּלָם.

מצוק היום (לעיל ח א) אמן
כַּי וְהַשְׁבּוּת אֶל לְבָבֶךָ (פ'
לְעַשׂוֹת זָאת, וְנִאמְרָה בְּלָשׁוֹ
נִדְחַק בְּקַעַת הַשְׁמִים וְתִיהְיָה
נִפְלָא וְרוּחָק מִן, אֶלָּא קָרוּ
לְעַשׂוֹתוֹ (פסוק יד) שִׁיתוֹנוּ
הַיּוֹם אֶת הַתּוֹרָה לְעַשׂוֹתָה
רְבִינוּ מִבָּאָר: א.

(טו) רָאָה נִתְחַי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
לְלַכְתָּה בְּדַרְךָ שִׁיחָפֹזוּ
וְמָה שְׁהִיעָד בְּהָם פ'
הַעֲדוֹתִי בְּכָם הַיּוֹם אֵת הַיּוֹם
הַעֲדוֹתִי בְּכָם הַיּוֹם אֵת הַשְׁמִים
וְשִׁתְבָחָר בְּחִים לְמַעַן וְ

(יא) לְעַיל. וּבְפִי הַטּוֹרֶן כוֹתֵב:
מוֹדֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה, שָׁם
הַמְצֹוָה, אֶלָּא עַל הַמְצֹוָה
הַתּוֹרֶה. עכ"ל. אֲרָלָם בְּכָל סָפָ
בְּלָשׁוֹן מִמּוֹצָע, שָׁמְשָׁמוּ צוֹ

וְזַהוּ מִה שָׁאָמֵר הַפְּתֻוחָב בִּירְמָה (לֹא לִילָּב): הַנְּהָה יָמִים בְּאַיִם נָאָם ה' וְכָרְתֵּי אֶת
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוָה בְּרִית תְּרִשְׁתָּה, לֹא כְּבָרִית אֲשֶׁר בְּרִתִּי אֶת אֲבוֹתֵם גַּנוּ, בַּי
וְאֶת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲתָרִי הַיּוֹם הַהִם נִתְתַּחַת אֶת תּוֹתְרִי בְּקָרְבָּם
וְעַל לְבָם אֶכְתְּבָה, וְזַהוּ בְּטֻול יִצְאֵר תְּרֵעָה, וְנִשְׁׁוֹת הַלְּבָב בְּטֻלָּוּ מַעֲשָׂהוּ הַרְאָיו.

וְלִמְדֵוּ עוֹד אִישׁ אֶת רְעוֹתָו וְאִישׁ אֶת אָחִיו לְאָמָר דָּעֵינוּ אֶת ה' בַּיּוֹם יָדַעַנוּ אֶת
לְמִקְטָבָם וְעַד גָּדוֹלָם, וּבִידּוּשׁ בַּיּוֹם יָצַר לְבַבְּ הָאָדָם רָע מְעוֹדריו וְצָרִיכָם לְלִמְדָר אֲוֹתָם, וּבְגִמְנוּ
הַהְוָא אֵין אַרְכִּין לְלִמְדָר אֲוֹתָם, אֵלָא שִׁתְבַּטְלֵל יִצְרָם בְּזַמְּן הַרְאָיו לְגַמְרָיו. וּבַן
בִּיחִזְקָאֵל (לו כו': וְנִתְחַי לְלִמְדָר אֲוֹתָם, אֵלָא שִׁתְבַּטְלֵל יִצְרָם בְּזַמְּן הַרְאָיו לְגַמְרָיו
בְּחַקֵּי פְּלָכוֹן, וְהַלְּבָב הַתְּרִשְׁתָּה יְרַמֵּז לְטַבְּעָו, וְהַרְוּם לְחַפְּצָז וּלְלִצְעָן. וְזַהוּ שָׁאָמָרוּ בְּבּוֹתִינוּ (שְׁבַת
קָנָא): וְהַגִּינוּ שְׁוּים אֲשֶׁר הָאָמָר אֵין לְיִצְרָם חַפְּצָן (קָהָלָת י' א'), אַלְוּ יִמְוֹת נְמִשְׁית, שָׁאָין
בָּהָם לֹא זָכֹות וְלֹא חִזְכָה. בַּיּוֹם הַמְשִׁיחָה לֹא יְתִיעָה בְּאָרֶם מִפְּאָז, אֶבְלָל יִשְׁׁשָׁה בְּטַבְּעָו
הַמְעָשָׂה הַרְאָיו, וּלְפִיקָה אֵין בָּהָם לֹא זָכֹות וְלֹא חִזְכָה, בַּיּוֹם הַמְשִׁיחָה תְּלִוּיִים בְּחַפְּצָן.
(ל' יא) וְתַעַם בַּי הַמְצֹוָה הַזֹּאת עַל כָּל הַתּוֹרָה גְּלָה. וְהַגְּבוֹן, בַּי עַל כָּל הַתּוֹרָה יָאָמֵר

טּוֹב יְרוּשָׁלָם

זהו שהפסוק אומר: הנה ימים באים נאָם ה' וְכָרְתֵּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוָה בְּרִית
חדשה, לא כְּבָרִית כָּרְתֵּי אֶת אֲבוֹתֵם וְגוּ, בַּי זַהַת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲחָרִי
הַיּוֹם הַהִם נאָם ה' נִתְחַי אֶת תּוֹתְרִי בְּקָרְבָּם וְעַל לְבָם אֶכְתְּבָה (ירמיה לא לילָב). וְזַהוּ בְּטֻול הַיְּצֵר
הַרְעָה, וְשִׁיעָשָׂה הַלְּבָב בְּטֻלָּוּ מַעֲשָׂהוּ הַרְאָיו.

ולכן הפסוק ממשיק שם: והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם, ולא ילמדו עוֹד אִישׁ אֶת
רעָשוֹ וְאִישׁ אֶת אָחִיו דָעֵו אֶת ה' בַּי כּוֹלָם יָדַעַנוּ גָדוֹלָם (שם לא לילָב),
וַיְדַעַנוּ בַּי יָצַר לְבַבְּ הָאָדָם רָע מְעוֹדרָם וְצָרִיכָם לְלִמְדָר אֲוֹתָם*, אֶבְלָל בְּזַמְּן הַהְוָא לֹא יְהִי עוֹד
צָרָךְ לְלִמְדָר אֲוֹתָם, אֵלָא שִׁתְבַּטְלֵל יִצְרָם בְּזַמְּן הַהְוָא לְגַמְרָיו.

וכך נאמר ביהזקאל (לו כו'): גַּנְחַתִּי לְבַבְּ הַדְּשָׁה אֶת בְּקָרְבָּם, וְעַשְׂתֵּי אֶת
אשר בחקי תלכו. לְבַבְּ חֲדָשָׁ "רָומָז לְטַבְּעָו, וְרָוחַת חֲדָשָׁה" רָוּמוּ לְחַפְּצָן וּלְלִצְעָן. וְזַהוּ שָׁאָמָרוּ בְּרוּתִינוּ
(שְׁבַת קָנָא): וְהַגִּינוּ שְׁנִים אֲשֶׁר תָּמַר אֵין לְיִצְרָם חַפְּצָן (קָהָלָת י' א') אַלְוּ יִמְוֹת נְמִשְׁית
לֹא זָכֹות וְלֹא חִזְכָה. עכ"ל. בַּי בִּימֵי הַמְשִׁיחָה לֹא יְהִי בְּאָדָם חַפְּצָן, אֶבְלָל יִשְׁׁשָׁה בְּטַבְּעָו
הָרָאוּם, וְלֹא יְהִי בָּהָם לֹא זָכֹות וְלֹא חִזְכָה, כִּי הַזָּכוֹת וְהַחִזְכָה תְּלִוּיִים בְּחַפְּצָן.

(ז) וְנוֹתֵן הַיּוֹם אֶת כָּל הַאֱלֹהָה עַל אַוִּיבִיךְ וְעַל שָׁוֹנָאִיךְ* אֲשֶׁר רְדוֹפָן.

וְהַשְׁבּוּת אֶל לְבָבֶךָ וְשַׁבְתָּה עַד הַיּוֹם לְעַיל (בפסוקים י-ט) הָאָזְזִיר, וְרְכוֹתָה בְּ
הַבְּתָחָה שְׁהַדְרֵר עַד הַיּוֹם. וְזַהוּ שהפסוק אומר (בפסוקים י-ט) הָאָזְזִיר, וְרְכוֹתָה בְּ
הַנְּלָא נִגְלָא תְּהִיא מִן וְלֹא רְחוֹק הִיא גַּם אֵם יְתִיעָה נִדְחַק בְּקַעַת הַשְׁמִים וְתִיהְיָה
הַעֲמִים. — בְּפִנְךָ, עַלְכָן לְהַתּוֹרָה עַל עֲנוּנוֹת בְּפִינְךָ, וּבְלִבְכָן,
לְעַשׂוֹתוֹ, עַלְכָן לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה עַלְכָן וְלֹא דָרַעַן לְדוֹרוֹת.

(יא) כי המצווה הזאת אמר על כל התורה. והנכון הוא שאף על פי שהפסוק: כל המצווה אשר אני

פָּנִי יְרוּשָׁלָם

לְלִמְדָר אֲוֹתָם, לְכַכּוֹשׁ אֶת יִצְרָם, וְכִיצְדֵּק לְעַשְׂתָה זַהַת.
הָאָזְזִיר עַד דָּרְפָּנוּ. וְרְכוֹתָה בְּחַיִּים הַיּוֹם הַשְׁמִיעָלִים, שְׁתִּי
הַיּוֹם הַשְׁמִיעָלִים, וְשָׁוֹנָאִיךְ הַנְּזִוְרִים, וְנוֹתֵן טעם לדבריו.

(ז) על אַוִּיבִיךְ וְעַל שָׁוֹנָאִיךְ. בְּס' הַוִּיכּוֹת כָּתֵב רְבִינוּ

כָּהָן ז' גָּמָע
16. כָּהָן
גָּמָע ל' כָּהָן גָּמָע. גָּמָע גָּמָע

(לעיל ח א): כל המצויה אשר אני מצוך היום, אבל "המצואה הזאת" על התשובה הנדרשת, כי והשבות אל לבבך (פסקוק א) ושבת עד ה' אליהיך (פסקוק ב) מצואה שיזכה אותנו לעשותם כן, ונאמרה בלשון הבינוין לרמזו בהבטחה כי עתיד לדבר להווות כן, ונתבעם לאמר, כי אם יתיה נרתק בקצתה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות בכל אשר אני מצוך היום, כי אין לך נפלא ורחוק מכך, אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום. וזה טעם בפיך ובלבך לעשותו, שיתנוו אתה עונס וגאותם בפייהם, וישבו בלבכם אל ה', ויקבלו עליהם הימים התורה לעשותה לדורות, באשר הזכיר (לעיל פסקוק ב): אתה ובניך בכל לבבך, כמו שפירושתי שם).

(טו) ראה נתתי לפניך הימים. וחור להווים עוז, להגיד להם כי שני הרכבים בירם, וברשותם ללקחת באשר ייחפיצו בה, אין מוגע ומעקב בירם לא מן המתהונים ולא מן העליונים.

ונגיד בהם את השמים ואת הארץ פעמי שניות (פסקוק ט) אמר שאמיר (לעיל ד כ): העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדן מהר. כי עתה יאמר: העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ כי מתים ומתות נתתי לפניך, שהם הברכה והקללה, וכי יעצהיך שתתברר בחיים למען תחיה אתה וורע. ותבה הוא במחטים הערדים בסוף דבריו כלם.

טוב ירושלים

מצוך הימים (לעיל ח א) אמרו על כל התורה, המצואה הזאת (כאן) אמרו על התשובה שנזכרה לעיל*, כי והשבות אל לבבך (פסקוק א) וכן: ושבת עד ה' אליהיך (פסקוק ב) היא מצואה שה' מצאה אותנו לעשות זאת, ונאמרה בלשון מozoע* לרמזו הבטחה שעיד הרבר להווות כן. והכוונה, שגם אם יהיה נדחק בקצת השמים ותוהיה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אני מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק מכך, אלא קרוב אליו מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום. והוא הפירוש של בפיך ובלבך לעשותו (פסקוק יד) שיתנוו אתה עונס וגאותם בפייהם, וישבו אל ה' בלבכם, ויקבלו עליהם הימים את התורה לעשותה לדורות, כמו שאמר: אתה ובניך בכל לבבך (פסקוק ב), כמו שפירושתי שם.

ריבינו מבאר: א. למה אמר להם כאן שנית שנוחן לפניהם את החיים ואת המוות. ב. למה העיר ביהם כאן שנית את השמים ואת הארץ.

(טו) ראה נתתי לפניך הימים*. מה שחוור והזהריםשוב, לומר להם שני הרכבים בידם, ושברו אותם ללקת בדרך שיחפיצו בה, ואין מוגע ומעקב בידם לא מהתחthonים* ולא מהעלוניים.

ומה שזעיד בהם פעמי שנית את השמים ואת הארץ (להלן בפסקוק יט) אחרי שכבר אמר להם: העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדן מהר (לעיל ד כ), כי עתה אמר להם כן. העידותי בכם הימים את השמים ואת הארץ כי החיים והמות נתתי לפניך, שהם הברכה והקללה, ושיעצתי לך שתבהיר בחיים למען תחיה אתה וורע. ולפי זה היה כמחטים את העדים בסוף דבריו כולם*.

פני ירושלים

(טו) ראה נתתי לפניך הימים. והלא כבר אמר להם זאת בתחילת פרשת ראה. מדבר על כל התורה, שאם כן היה לו לומר "כל המצואה", אלא על המצואה הנזכרת לעמלה שהיא היא המשוכה. עכ"ל. ואולם בכל ספרי הרמב"ן כתוב כלפיו. בלבך ממויצע, שמשמעו צוות ומשמעותו נבואה.

פרק ראשון ארבעה ראש שנים ראש השנה טו עין משפט גן חנוך

מג היבנה הכתוב: **שָׁאַרְעַ** כ"ה קרי. מוגדרת מילוי מילוי קרי' (מלוד' נס) כי מילוי מילוי כו' שום סוף מילוי מילוי בקרי' (ירוק ט) כ' **כְּבָנָן** מלענין כתולען להקראי' אומנם יש כרבינו יוס' ו' ל' מילוי מילוי נבדך כי מי מילוי רפלט ו' בוגריה הפטיש האפס' ונוש' (ז) כי כו' הדר' כה' דוד' מילוי מילוי כה' ז' וגור' ד' סכל' נמה' כה' ז' ח' ח' תולען כה' ז' ג' בפ' ז' [ט] לדבב' (ד' ז') היכנס נתקר' הולען

תנוי וכוי הוגר דין קאטי זידען מטען תעלת דין וגור דין נטו טו דין
תעלת בנים וועוד כב' יאנוס : (ה) באיד מלען האילע שטקהאלן

על הרובאה^{*} בפרט על האילן בר' ר' בראה
בלבאי עולם עבורין פניו רבנן מון שנמר
ג' נסיך קיזר ייד לכם המכין אל כל מעשיהם
נ' בחרג נדרנן על מוקם: גמן, זו הבואה
אלילמא הא בואה קמייא כל עני הרופתק
דערו עליה אמרת אתרון אלא בואה
מדמורעא למיארין אדר רגנא מודרנא והנה
boveah שארועה בה^{**} קרי או אונס קודם הפסח
נירונית לשער לארח הפסח נדרנן להבח
אדם שארוע בו קרי או אונס קודם יהי' גרא
סמלינה דסיגו פקט אל מתקדק:

ר' נון דתניה הכהל נירזנים בר' גוזר דין שלוחות נהחס בורה' כברבי' מר' יורה אמר הכהל נירזן בר' גוזר דין שלוחות נהחס כל אחד ואחד בזמנו בפסח על התחאה בעצרת ליל הסדר בשולחן בר' גוזר והוא מוסר בזמנו בפסח עכבר פישק מיסך מלען מילון (מכהמעוד) דעת רמשי למדיריהן; כתוב קידום סליק, וגולד מקפה נטע מגניב עטן לאנטפללן;

קשייא אדים אמר רבא הא תנא דרי ר' יושמעאל היה רוגנא רבי יושמעאל בארכעה פרקים העולים נירוגבפסח על והחבהה בעצרת על פירות הארץ בחג נירונין על הימים ואדם נירון בר' ה' וגדור דין של' נהרם בויה' וכו' קתרין מהני אוחלה דין אמר רב הפסא מ"ט דר' יוסי בכך אמר טעימה והפרקנו לבקרים

וכן פורות האילן הוא אמר הקב"ה הביאו לפניו רוחבכו לכט פורות האילן ומפני מה אמרה רוחה נשבו מים (בראשית יז) אמר הקב"ה
וזה גדי שיתברכו לכט נשמי שמה זואמרא לפניו בראשו השנה מלכובות זור זר חמלילconi עליים וכורנות גדי שעיליה וגורניכם לפני למאטה ובמה בשופר
שופר של אליל אמר הקדריש ברוך הות קדשו לפני זואמרא (למה ורחקין) כי זיך (למה ורחקין)
עליה אעי עיליכם כאילן עקרדם עזיכם לפני זואמרא אמר זובן תרעה אלא לכה גדי שאבגו
עד תקעו אלא למה מריען מריען רחמנא אמר זובן זובן גוטס זוחז. (ג) שי זיך זוחז זומס זוחז.
(ג) נ"י זיך זוחז ומני שותב גם זוחז שנח הוא אדריטו. (ד) שי זיך זוחז זומס גוטס זוחז.
יר שילה וויניגט זמי פטבה וכותב שופר אמר אבז כשר שופר לאבד לכט קידץ סעה עליכם באלו
הנאות גדי ב"ה:

טבורה
השיש

טבניאת ק' מגילא נ' (פ' עמ' נ' כ')

—
ט' סוף פרשׁן
ו' מלך רצבור.
ט' דן חומס
(ט' ג).
ד' נכנס חילה.
קנין' ל' לעין' (ע' ז').
ושפט עבדו.
וקמלך (ט' ס).
קמי דלטוש
אנו כל כה'ב

לכל קורחתו מפי
ונלנס יפלט מן
מגילה (בchap. 1).
מן (:):

קעיל טה
פ"ז כ

לעון נס

אונקלוס

ירומא יבא ותקען למתניהם;
ובמכו שית קהיל תתקען ולא
תיבנו ח ובני אהרן בהניא
ותקען בחזורתה ויהו? בון
לקיים עלים לדריכון טורי תעוז
לאחאה קרא בארכון על
שקי רמשון לכוון ותיבונ
בחזורתה ויעול דוכריכון
ותחריךון מפניהם. ובום
חרותיכון ותתקען בחזורתה
ירוחיכון ותתקען בחזורתה
על עיתריכון ועל נספת
קדושיםון ויהו? בון לדוכריכון
ברם אהרכון אני " אהרכון:

יתקעו למשיהם: ובתקהיל את
הקהל תתקעו ולא תריעו: ח ובני
אהרן הכהנים יתקעו בחצירות
לכם לחקת עולם לדרכם: ט וכי
תבוא מלחמה בארץם על-הארץ
הצד אתכם והרעתם בחצירות
ונברתם לפני יהוה אלהיכם
ונושעתם מאיביכם: ז וביום
שמחתכם ובמועדיכם ובראי
חרישיכם ותקעתם בחצירות על
עלתיכם ועל זבחי שלמים והיו
לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה

רש"י

(ו) בחדש
מלט חסר ט
סיוון חנו טכ
כטהף (ס"ע פ
לensus גליק
פארן. קגיו
חנו ממפע
טנטוט) גג
שיין נוחאות . נט
המלונכ רק מנו
המלונכ נטו ככ
(ב"א): יח
טייל מלך מה
המלחינה וממש
פלון, וכן קד
שעדין הל כי

כспרי (גמ' ר' י"ג) נון כמקורות כתוריות:
(ג) ובתקהיל את הקהל וגוי. לפי מסוכת הומר וסיוו
כל למקלה שדרה ולMESSHT לה כתמונות^ט מכך מקלה
בנדה תוקע נז' כבושים וצחותס שנלמה ותקעו
בכון וגוי ה' משע כתמונות צחותס, יכול מה מסע
במחנות תוקע ומורי ותוקע ה' מקלה שדרה תוקע
וינוי ותוקע^ט ומעהה ה' חוליק בין מקלה בנדה
לensus ה' כתמונות ת"ל ובקבילה לה סקסל וגוי
לולמי* שלין חרואה למקלה שדרה וכון כדין
לטיחוים, בו סיימון לנטפות, מקלה שדרה צחותס,
ולטיחוים, בו סיימון לנטפות, מקלה שדרה צחותס,
ולטיחוים, בו סיימון לנטפות, מקלה שדרה צחותס,
(ח) ובני אהרן וגוי יתקעו*. כמקורות
ונמשות^ט כללו: (ט) על עלתיכם. נקרון
לזרוי^ט כתחות מדגר (ספריו - עליון י"ה): אני ה'
למדו ולח' צ'ל מן סכמו, ופי יוס שממכתס צמת וצלט
רגלט, מועדייס ר'ה וו'ס'כ: טו פסוק זה לאו נולט
שתנה קמיימי ה' צל כל מועדים, ולא מסכל למדין זכרו
צופרות^ט שנדרין זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו
כרי זכרונות, ה' כי ה' קדושים זו מלכיות וכו' (ספריו:
שיין טשאות . למד. תשע). שאמור כאן ותקען ערכון אני ה אליכם ו
מלכיות (טח'').
מכל דלי זכרונות צופרות זכרונות מלכיות נאדיה, כמו כן כל מוקם לכטנו סוך מלון למדנו מלכיות ג'א),
והה מה צדיק ינינו נטלו סוך מלון למדנו מלכיות ג'א),

לקט בהיר
תלוועה, ועוד יט ימו נקו פסוק סקמן^ט (ט) מלוועה
ימקו למשיהם, כדי לך מGUIVA גס מהר מלוועה, סך הכל
מקיעת מלוועה מקיעת: יא) סלי סצ'וס סכטס ס'
ענויות: יב) פ' יכול שאצ'וס ה' ממליך, ואחילוק
פיניסת יקה צ'הס יקתלן גען ה' צ'ו האלגוריות למשע
ויחס ה' צ'ו צ'קיל (ג'א): יג) מלדמאל סכטס יתקשו
קחס צ'ו סכטס זה פראט טכניות הי' גטוקיעס נפקודת
מזה, ולפי' דעם רצינו נמלך ה' ממליך פ'ים, כי מה צ'המר
ולמ' צ' וסיו נס' לחת' טולס לדווומיכס פ'אטו צ'היטו
מדבר נמקורות ומקורות צ'ו ר' נמדצ' ה' מ' מוקוד
לmeno, צ'ס לדורות על צ'ו צ'ה ס' נצ'ט פ'רלט
ה' גל נקרון ייח' צ'ן נדרה צ'ן מוקודים (ולו' צ'מ'ז'ר'וט צ'ל
מסה צ'גנו) (בד'א): יד) קראן נז' צ'ט נו' ון קזש.
ה' גל נקרון ייח' צ'ן נדרה צ'ן מוקודים, ונערין
למדו ולח' צ'ל מן סכמו, ופי יוס שממכתס צמת וצלט
רגלט, מועדייס ר'ה וו'ס'כ: טו פסוק זה לאו נולט
שתנה קמיימי ה' צל כל מועדים, ולא מסכל למדין זכרו
צופרות^ט שנדרין זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו זכרו
כרי זכרונות, ה' כי ה' קדושים זו מלכיות וכו' (ספריו:
שיין טשאות . למד. תשע). שאמור כאן ותקען ערכון אני ה אליכם ו
מלכיות (טח'').
מכל דלי זכרונות צופרות זכרונות מלכיות נאדיה, כמו כן כל מוקם לכטנו סוך מלון למדנו מלכיות ג'א),

יא. בשנו
צ' ונו ס' צ'

אֶלְהִיכֶם: פ' חמיש' יא ויהי בשנה ה'שנית
בחדש השני בעשרים בחדש נעלם
הען מעל משפט העדרת: י' ויסעו בני
ישראל למסעיהם מדבר סיני וישבון
הען במדבר פארן: י' ויסעו בראשנה
על-פי יהוה ביד משה: ז' ויפע דגל
מחנה בני יהודה בראשנה לצבאותם
ועל-צבאו נחשון בצדquinרב: ט' ועל-
צבא מטה בני יששכר נתナル בן
צוער: ט' ועל-צבא מטה בני זבולון
אליאב בן-חלון: י' והורד המשבט ונסעו

לקט בחד

וזה מחותן לכהנה לודני נמה לנו לדעת ומין נקיועת מה
טהרין אך סכמאות נטהרין לא טהורן, היל' טהורת
סכמאות לא דוגיות ונקפה קהלה ממן מולה לנו טלטולת
ויעיד גנולות הדרך היל' יטנו שם כדי לאחסן נפקח ולטולות
ולרכס גנולות (ב"ב), ועיין גנור מלוי סהמיטיל הדבר לממן
כללה צנומיתים לסם נס רלהונגה ודפמ"ת, ודילוי יינוי רפהוק
ונדרלכינו היל' סתום דרך דרכך וכוכך: יז) ותני פירושו
גנונו למקיעת סכמאות פרשת מקען סקלם"ד שם פירושו
אל-מקיעתם, שתחדש נס מכל מעניות ניטה, וכך כל היל' יון
בגמינו לפיה קדר מקיעת הסкар מכםן צפרדעות, וו
הרבנית סקלם"ד מצמתן כן, כగון חמוץ לדרגיות נס פדי דרגיות
שי טמאה הקמאות כל מקיעתם היל' מוגר כל מגדר פתרון, היל'
כמה מקומות, לרשותם מייחסים במדרג פתרון סי' בקדרות
ועודין במדרג פתרון כי לדכתיב ויסלט חומת מטה ממדרג
מדרג פתרון וכן היל' חמוץ ספערין כל המקומות, ופרק מוס
וועם הפתוחות (בד"א): יט) לנו דוקה בככבר נוסח, היל'

ב-ט-י

(י) בחדש השני. נמלחת ה'תב הומר טניש עטב
חדר חסר טרפה ימיס עטו צהרכץ' סארי גרא' ח
סיוון חמ' סס וליה נסעו עד עשרים צהיר לנטכ
כטולח (ס"ע פ"ח): (יב) למסעהם. כמנצט כמנפומת
למסע גליהקס' מי רלהון ומוי החרון: במדבר
פארן. קדרות כתומות גמדער פלון כייכ' וטס
חנו ממסע* זה: (ו) והורד המשבען. כיון
סנוסע' דג' וקדוח נכנסו להכרן וגינוי ופרקן הות
שינו טחאות . במקורה.

המודונר רק ממוקע חדד זהה פילוזו לפ' מקיעיסס, וטמל וככ
כלטן נמענו נפרעם גמדנער מי רלהון ומוי החרון (ג'א), וממל
(בא"ז): יה' לאין מקום שצמו מונבר פלון, ונפרעם כ
סיט' מלך חדד מן המדונר הגודל צנקלהן זומדנער הו
המחלות ומצב נמעו להארות ומצב לרימתה מטס עלמו סטמיגל
פלון, וכן קדץ אט הימס (חוין), ומה שחלמל ויקנון פענן
עדין זע פיא לו אט הילג מלך צהרכץ' מלהקה קבל צמו כ

אור החיים

יא. בשנה הפעם בחודש גנו). בקדיש זכון לכסמייך מהמלך נמלך במנן למלמור געטערויז' כפנכה לזכרון סחודא^ץ), כדי למועדך, כי כן כוֹן יוֹפִי שיעור קידוצול^ץ):

אור בחד

צא) סזואה יומר מפורט ומפורט זמן נקיועת השער הילמר צונטה הנטניא נעלם צ) וילם כן סוזה נטהר מקומות.

אונקלוס

מפרקיה יומא דין רדייטב רה:
יד הא דמי ארכח שמיא ושמי
שמיא ארעה וכל ריב בה: טלחוד
באברהטה צבי יי' מרום יתרון
ואתרעי בבריהון בתריהון בבור
מקל עטמא כיופא הרין:
ש ותעדון ית טפשות רבנן
וקדרךון לא תקשות עוד: י ארי יי'

ימתה
בכל
זה ית
ראגנא

ויל נא

דברים י עקב קבו

**לְטוֹב לְהָ: יְהִינְךֿ לֵיהָה אֱלֹהִיךֿ הַשְׁמִים
וְשְׁמֵי הַשְׁמִים הָאָרֶץ וּכְלֹא שְׁרַבְתָּהּ:**
טו רק באבנית חישק יהוה לא אהבה
אותם ויבחר בזעם אחריהם בכם
מפליהם ביום הזה: יט ומלהתם את →
ערלת לבכם וערפכם לא תקשו עוד:
יז כי יהוה אלהיכם הוא אלהי האלים

לקט בהור

(יז) הן לה אלהיך. ככל, ויחי על פי קי' רך
בגדותיך חסך כי מן הכל: (טו) בכם. כמו שלתם
(רווחים הטעס) מסוקיס מכל כעמושס^ט כיוס* כיוס:
(טנו) ערلت לבכם. הוועס לצעקס^ט כיוסיו:
ושיעו נטחות . חיים.
עוד הכל מלהמר וזהו, כן רכינו לאגדית ולצמיע ולנגיד דעת לודוקים ודייקוטים טשטחו ותמלטו צליעין דוקה לעזוז כד'
כל נקדל פרט ח'ט,cosa מהר צלן כן טו לי' קק'ס' מוקפת צבר כל גליה, היל' הקונה שעבודה הקלימה טה' ה' האמת
ההמת צלי' נזס' דצ'ה, היל' האמת טו טס' נטוג לך מל' מקוס (בד'א): (בג) כלומר זה שטי' וטקי'ו לא'
שפאוקיס, ומקר וו' זאיס' קראי נהי'ות ורק נלהצטיך וסיס פירוזו טעל'ך רק נלהצטיך, וטמר מימת "סלא'" נומר צמה
צחצ'ן לטמונ' יט בצלנו כל מליחיס ערפייס כל טה'ס וכל נלי': (בד) נט' לייט' הו' כ' ק' קדמוני צל' כויס' הו', והיל' המר
יוס' הו' הו' קיוס' זאה, וככוונה, מהמ שמאק נלהנות נהורן נורעם, היל' כל צל' זועט, יטס' דל'ות צל' צמר נאס' הגס
שאס' ווועס, היל' דוקה לה' יס' יס' כמו ערמנס סייס' דר' צל' מיס' כולנס' סייס', וכן כל דר' ודול' שיס' כמו מהס' סייס' סס'
בכל' המטוקיס וטיגטמלייס, זטמא'ק דצ'ה זו' גירק'ל נרכ'י "סייס'" קוא (וין טו' גדרוף טיל'זון) וכמג' קפונא
ק'ה' נולון' מהר צהפל'ו הו'ו לא' לי' הנמייס' צאס' רק' הייס' וכמו ערמנס' סייס' גז'ז' וקדו'ה, היל' כל' נטמלה
חפה'ם, וטס' ייטו מן סדרין לי' גוד' טז' נטמלה נסס': (כה) מפושט זמוקומ'ם מהלייס' עיין צפ' וטל' ו' י'ב') כל' דנ'ל
טמונ'ל' מופליך ומוקה מן טה'ס עד'ה נקרלה, צין לה' טו' מוקה' צל' גטמי, צין בירוחוק מוקס', צין נמייעט טקגה, צין
טמונ'ה עלי' לי'וטו, וכן כל'ן נקודה' מהט צל'ג' מלוקה' וטוטס' צמיה'ט סט'ל'ו'ם וט'ל'ו'ם, וט'ריך' למולו'

אור החיים

עוולס' וטוקיס' צחי' טעה, ולדריך זא יט'ט'ה' הו'מו
חיים, וככוונ'ה צמיה'ט צו'ל'ה סדר זא הין נחירך
צ'ס' הגס' צו'ס'ו זרעם כל' החטוקיס' לה' וו'ט'�ו לה'
זי' היל' נירלה' כמ'ו'ן הו'מ' צי' צנער'ה' כמו'ה'ג' צמו'ה'ל
זי' ר'ס' ט'ה'ז' יקען'ה' קמפע'ל' הגס' צ'ו'ריך' כתע'ז'ו'ה'
רו'חות' צו'ס' צ'י' ה'צ'ר'ס' זו'מ'ק' וט'ל' ע'ל' פ' צ'ן
ל'צ'ג'ו' עס' כל' זא מופל'ו' טו'ה' נטמ'צ' מ'כט'ו'ה'
ט'ז'. ב'ז'ו'ם' (ה'ג'.'ז') פירוז' ל'ס'ר' ט'ה'ט' צ'ו'ס' זא
ט'ס'ו'מ'ה' ק'ע'ד'ה' צ'ו'ס' צ'ו'ס' וט'ל' ו'ט' (נד'ז'ס' ל'ג'':)
יז. אל'ה'י' ה'ל'ל'ו'ס' וט'ז'ו'י' כ'ה'ל'ו'ז'ס' (ט') פירוז'
ה'ל'ס'י' צ'ו' ע'ל'ק'ס' צ'ו' ד'ז'וק'ס' צ'כ' ו'ג'ו'

אור בהור

(ט') ל'מ'ו'ל' צ'ו'ס' צ'ו' ד'ז'וק'ס' צ'כ' ו'ג'ו'. צ'ה' (ה'ג'.) ה'יו' י'ד'ו'ז' פ'ירוז'.

וט סול',
ה'ל'ג' מה
יס', כמו
, ולפי'ז'
בר (אגס
ז' צמ'ז'ז
ו'ס' צ'ס'ו'ל
ט'מ'ן, מ'ג'ל
ז'ן וט'צ'ה
ר'מ'ב'ז'),
אל' כל'מו

מדבל
גו', ס'ר'ו
נא, ז'וכ'
ר'ז'ו'ט'נו
אל' ת'ק'ר'י
ד' צ'ל'ג'ו'ת
צ'ר'ק' צ'ס
ה' ט'ה'ל'ת
ט'ה'ל'ן כ'מ
ז'ג'ל' ה'ח'ל
ה'ב' ו'ס'ה'
ס'ו' ו'ול'ס
ח'ס' צ'י'

במ' מה' צ'ס

אונקלום

ויתוב ויבנשנה מבל עממי די
יברנעה ע"א אלהך קתמן: ד אם יהי
גלוותה בספי שמי מפתן
יבנשנה ע"א אלהך ומפתן
יברגעה: ה' ויענוק ע"א אלהך
לארעא דירתו אבהה ותרפה
ויזטב ר' ויסננה מאבהה:
ו' יעורי ע"א אלהך ית טפשות
רבך וית טפשות רבך רבענעה
למרחם ית ע"א אלהך בבל רבך

העמים אשר הפיקך יהוה אלהיך
שמה: ד אסיהה נתקה בקצה השמים
משם יקבע יהוה אלהיך ומשם
יקחה: ה' וhabiah אלהך יהוה אלהיך אל-
הארץ אשרירשו אבותיך וירושתה
ויהטיב והרבך מאבותיך: ג' ומיל יהוה
אליהך את לבך ואת ללבך זרעה
להבה אהיה אלהיך בכל לבך

ריש'

ווס קזון גלוות ודקוטי כהילו כו טנוו לריין לכאות
חוון צידיו (ממץ) (ולקצץ) חיט לחם ממוקמו,
כענין סמלמר (עמ"ז) ולחס תלקמו מהד לחם
כוי יתרהלו, וף גלוות של כהומות מיינו
ימקע כטופר גדול וכמו הטנדיס גלון "מלוט" ואנדוטיס גלון "טולו" ורונו
לומר לך סטי סוף וכל גלוותם גס גלוותם כמו עמו ומולן כל קזון גלוות קזה מהד, חיל לך פלטן

לקט בהיר

יטלה ג' וגואetti טפי מינם וטב, צנליה כתלו סוף
געמו כיכול הנק למקוס גלוות נקוטס מהד מהד, ה' כ'
סרי הוה געמו טב, מטה"כ וטא"כ יול פסום ע"י מהרים
שלחים וע"י גוילטו ולרונו: ד' וכמג הא"מ על גלוות צב
געמו געולה ועכ"ל, ושה ליט לכתיב סס וגיא צויס הוה
ימקע כטופר גדול וכמו הטנדיס גלון "טולו" ואנדוטיס גלון "מלוט" ורונו
לומר לך סטי סוף וכל גלוותם גס גלוותם כמו עמו ומולן כל קזון גלוות קזה מהד, חיל לך פלטן

אור החיים

ג. ושב כ' וגוו. י' פירות מלקי כקדותך בנטצטו
מד מעזיך בראשים שקדמו יטיצט כ'
מכטנוייש), זה כנגד גהוות ביתו בנטלם, וכנגד
שיות בגלוות המר וטב וגוו.):
ו. מל כ' הלאך וגוו. יט כעני הוה טהמל
למעלה וטבה עד כ' וטמעת צוקו מכך
מוקס לומר עוד ומיל כ', עוד רוחני טהומר עוד
הואר כך וטח תזוז וגוו טהומך זמה שקדס עדיין
לע' כגע לאבזב, זה חיון, כי הואר צמל לעז
לטב, לפי מכך פיטרחתני כי וכתחות הול לנצח וגוו
כהו טענה בגהון ללו כנעווה זה גענין לכלי כי
לה טוב עטכ"י), וכתחותך לפני כ' סטייך דרכיו
כהו מהלמר וטבה עד:

המה, וכחילו המר כהאר כדיקן כ' צכל כגויס,
ונעס צדכו בכחות דזון זה, נפונות טימנה
כמסית טענה למתור שכמתה בגלוות צהומרו כי
כלו כמא וכמא מסחלומות טיקרכ נסס כזב ציגנו
מעל חדמות, זהה המר צכל כגויס כי חי גלוות
גלוות יתרהן חטף נטפו צהרצע רוחות כטולס,
וכו הוממו צכל כגויס המר כדיקן כ' סמה:

ב. ושבת עד כ' הלאך. הוממו וטבת ויל
קספיק ומה טהומר וכתחות הול
לנצח, לפי מכך פיטרחתני כי וכתחות הול לנצח וגוו
כהו טענה בגהון ללו כנעווה זה גענין לכלי כי
לה טוב עטכ"י), וכתחותך לפני כ' סטייך דרכיו
כהו מהלמר וטבה עד:

אור בהיר

הכל גוי מהד, זה קיון על האגמה פ萊יט מון לדין לטבע. סז) וסוח שמיטה ועיבת בטטל, וטמואת סיה סקגדה על
לכמה. סח) מינם צונמך הון לו פטט נכלואה, סטיל"ל וטב כ' הומן, וגס נמה כלל וטב וקאנ. סט) מהו סמ"ג. ט)

ולג' המר וטב וקאנ להט צונמך, הול וקאנ.

ובכל ג'
אליהך
בעל
רדרפה:
במיירה
פקודות
רין: ט
עובד
רביעין
אריה
במ"א ד
חקב
פקודות
בספרא
תורת

צמירות
לה כה
טבוגת
כ' גומ
ולג' כ
כתוב
הה בז
ר"ע) נ
המר (ו
טורתי,
עא) ג'

ידי סמך
להפטון
מהה כט

ובכל נפשך למען חיה: חמיש שלישי בשחן
מחבירין ונתן יהוה אלהיך את כל
האלות האלה עלי איביך ועל ישנאייך
אשר רדףיך: ו אתה תשוב ושמעת
בקול יהוה ועשית את יבל מצותיו
אשר אני מצוך היום ט והותירך
יהוה אלהיך בבל ו מעשה ידך בפרי
בטנה ובפרי בהמתך ובפרי אדרמתך
לטבה כי ישיב יהוה לשוש עלייך
לטوب באשר שש על אבותיך: כי
תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר
מצותיו וחקתיו הפתובה בספר
התורה הזאת כי תשוב אל יהוה
אליהך בבל לבבך ובבל נפשך: ס

אור החיים

ויצויס אל קהילן טבר ירוש וגוי, וכגד שמירת
מאות גמ' חטאת חмер ומיל כ' חת לנצח וגוי, יודע
כי ערלה כלג כו' עמות רכע ותוכה קרטע תלגו
טל הדר מהמדתו, וכונגו חмер ומיל ולסבב מה
ס' פירושות שאליגיט טהראט טהר פיקן זך כתוכן
זריחט'י' גניעיות ידיזום חיוב הליכין, ימד כל
זה טזוק וטז וקצץ וגוי כהומלס ז'ל (וזכר ח'ג'
כח' טזקות עטק קטולך יסיו יטREL גהילס, גס
ל'ע) טזקות עטק קטולך יסיו יטREL גהילס, גס
חмер (ירמי ט') על מכך חצקה קהילן על עזב טה
פורה, זה כתיצנו תלמוד טולו יקנש ס' כי
קי זס מאות טטה, ימד לסס טכל סקרנות ס'

אור בהיר

יע) ג' טמילה ג' עזיה. עב) פ' לאטה פ' לממת מסמות טאר מיקן בטוקן צ'ס נכל חדס, פלאטיש מלכימים ג' טולס על
ידי סמות טמיכון נס, נלטונג ה' טאר טולו טולו, ולטלה מפי מי צהון ליראה, וכן טולו, מה צהון צן גלדייס, וזה מעיקרי ענודמיין
לאפוק מהדרות כולם נעזרות ס' צ'ה, וזה פיאו צו צלון, צהוילס ס' צ'טו יגידט ה' מלה קהלה צנו גניעיות יידיזום הלכינו, ומהה כגד
מהה כס טהו קפ' מלודמיין, יספוק ס' ג' כדורמי טטה עליו עיי' ציטול ג' מעטה יספוק חומס על טוגני, וכן גמאות עטה מה

ובכל נפשך בידך תהי: וווטו אליהך ית כל קוטיא האlein על
בעלך רבבך ועל סנאך ד' ר' ררפהה: ח' ואת תחוב ותקבב
במימרא ד' אנא מפלך ימא דין: ט' ויתרינה ז' אליהך בבל
עובד ידה בולדא רמעה ובולדא
רביעך ובאה אראעך לטבא ארי יתוב ז' למחרי ערד לטב
כמא ד' חרי על אבחתך: ארי
תקבל במירא ד' אליהך למטר פקדוני וקימות רכתיבין
בספרא ראו רוחא קדרין ארי
תחום קדרם ז' אליהך בבל זכה

שמענו, ת"ל יי' אלהיו עמו ותרועת מלך בו, זה שופרות ומליותה ר' נתן אומ' איןו → צרי, שהרי כבר נאמר ותקעתם בחצוצרות, הרי שופרות, והוא לכם לזכורן, זה זכרונות, אני יי' אלהיכם, זה מלכיות. אם כן מה ראו חכמים לומי' מלכות תחילתה ואחר כך זכרונות ושופרות, אלא המליך עליך תחילתה ואחר כך בקש מ לפני רחמים, כדי שתזכיר לו, ובמה בשופר של חירות. ואין שופר ←

פירוש ספרי דברי רב

הכא אני ה' אלהיכם גבי ותקעתם בחצוצרות, דהיכא דכתיב זכרון צרי נמי מלכות דани ה' אלהיכם היינו מלכות, רבנן נתן אמר אין צרי לאשמעין מהכא דכתיב ה' אלהיו עמו כו', אלא מהאי קרא גופיה דכתיב ביה אני ה' אלהיכם שמעין כלתו, ותקעתם בחצוצרות הרי שופר, והוא לכם לזכרון הרי זכרון, אני ה' אלהיכם זו מלכות, ובראש השנה היא איכא זכרון ושופר דכתיב זכרון תרועה צרי נמי מלכות, אני נמי דכתיב הכא שופר והדר זכרון והדר מלכות מה ראו חכמים כו', ע"כ.

וכונת הרב מבוארת שרצה למלט מתרתי קושיתית דנפלי הכא. חדא בדברי תנא קמא וחדר בדרבי נתן. להנא קמא קשה דהעריך בקורס שיש בכחוב דקאמר למה נאמר, כלומר דכין דכתיב והוא לכם לזכרון לפני אלהיכם אמרاي הדר וכותב אני ה' אלהיכם, וכפי הלשון המוצג לפניו נמצא דלא משני מיידי על קושיתו, דהא לדידיה נפקא ליה מלכיות מה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו, א"כ הדר קושיא לדוכתא למה נאמר כאן אני ה' אלהיכם. הילך נתחכם הרב והוסיף דמקרה דה' אלהיו כו' לא למונו אלא דהיכא דaicא שופר איכא מלכות, והכא אשמעין דהיכא דaicא זכרון איכא מלכות. ואע"ג שלא נזכרו דברים הללו בלשון התנא כלל, יש ליישב זה דתנא קיצר כאן וסמן על מה שכותב אחר כך בדור' נתן דани ה' אלהיכם זו מלכות, ומילא תבין דזה הדבר שיך נמי במלתיה דתנא קמא. אלא דאתה קשיא לי רמאיו שכבר למד מקרה דה' אלהיו כו' דהיכא דaicא שופר איכא מלכות, מילא שמענו דבראש השנה דaicא שופר איכא מלכות, ולמאי נפקא מינה צרכיהם למד אחר דהיכא דaicא זכרון איכא מלכות, או אייכא דוכתא דaicא זכרונות וליכא שופרות, הרי בראש השנה איכא מלכות דחצוצרות דהיכינו במקדש כדילפין (ר' כז ע"א) מדכתיב

הגן ים עט

נתן אומ' אינו
והיו לכם
חכמים לומ'
לה ואחר כך
ואין שופר

לראש השנה
לדוכתא, אני
לי, ויל' דאי
מידי בראש
דמקרה דהכא
ומקרה דחתם
ז, מיהו סלקא
מר אלא חדא
האחרת, אבל
ירפות או אין
רא גבי ראש
זי קראי בחוד
ראש השנה
ש תרואה עמו
זכרן עמו אף
גמה, ומילא
ויהו זכרונות
נמי מלכיות,
אלכיות בתורי
ז לא בחוד
הזה אמינה
משום דלא
ות, ואין הци
מכח יתרור
ינו דלאכורה
קרא בראש
חדא דקרה
ז, ומהיכא
ו, ותו דהכא
ז בתקינות
זיל דאן
אייר, מ"מ
וחכירות
א) מרכטיב

ספר

בhauloth פיסקא עז (י)

דבר ר' רב

שלז

אלא של חירות, שנ' (ישעה כו יג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול. אבל אני יודע מי תוקעו, ת"ל (זכריה ט יד) ווי' אלהים בשופר יתקע. ועודין אין אלו

פירוש ספרי דבר ר'

תהלים צח ו) בחוצות וקול שופר הריעו כו', הילך החוצות דהכא כמוון דכתיב נמי שופר דמי, והרי איقا זכרון ושופר וכתיב אני ה' אלהים ללמד על זכרון ושופר בראש השנה דבענן מלכיות בהדייה. יש להטעים עוד לימוד זה מדברי הרואה"ש בפרק בתורה דר"ה (ס"ג) דכתיב על שיש מרננים על מה שאנו משליימין בשופרות בהך קרא דובים שמחתכם כו': ואני אומר שאין לשנות מطبع כו' וכי היכי דתרואה بلا שופר מיקרי שופר, הוא הדין נמי תקיעה, ומשום דכתיב נמי החוצות לא גרע, ע"ש. ובזה מובן, דהא בראש השנה לא נזכר שופר אלא תרואה, ואפילו הכי שיב שופר, אם כן שפיר ילפין הכא מתקיעה, וכך על גב דכתיב החוצות לא גרע.

ועוד אחרה באיר הרוב במא שכח התנא: א"כ מה ראו חכמים כו'. دمشמע מתחן הלשון דלא קא קשיא ליה אלא על ר' נתן. ולכארה לתנא קמא נמי קשיא, דהא בקרא כתיב ותרועת מלך, הרוי דמלכות באחרונה, ומה ראו חכמים לומר מלכות תחיללה. ונתקoon לישב זה بما שכחתי א נמי דכתיב הכא כו'. כלומר בשלמא להגא קמא דלית ליה שלשתן מחוד קרא לא קשיא מה ראו חכמים, דכיוון דלא סמי כי שלשתן בהדיי ליכא קפidea מתחן גופיה דקרה הי מנייהו מקדמין, ותיקנו רבנן מתחן הסברא דמלכות שם ברישא. אבל לר' נתן דנפקא ליה שלשתן מחוד קרא, אין לנו מסברא בעלמא לאפוקי מסברא דקרה. ומשוני שפיר, המליך עלייך תחללה כו', כלומר דילפין מעלה דבר כל דוכתא לעולם יסדר אדם שבחו של הקב"ה תחיללה ואח"כ יתפלל בגמרין ממש רבניו דכתיב (דברים ג כד) ה' אלהים כו' אשר מי אל כו', והדר (שם שם כה) עברה נא כו' כדאיתא בברכות (לב ע"א). וא"כ הך קרא לא נקטינhero כסדרן.

ואחת פש גבן לבוריי במא קא מפלגי תנא קמא דהכא ור' נתן, ומאי בגיןו. ונראה דקה מפלגי בפלוגתא דרי' יוחנן בן נורי ורבי עקיבא במתני' דחתם בפ"ד דר"ה (לב

יודעים מהין התקיעה יוצאה, זה שנאמ' (ישעה ס' ו') קול שאון מעיר וקול* מהיכל קול יי' משלם גמול לאוייבו. * צ"ג. ג'ו.

סליק פיסקא.

[פיסקא עה – י' כט]

ויאמר משה ל חובב. חובב היה שמו, רעואל היה שמו, שנאמ' (שמות ב' יח) ותבונה אל רעואל אביהם, כשהוא אומר (שופטים ד' יא) וחבר הקיני נפרד מקין מבני חובב חותן משה, וכי חובב היה שמו והלא רעואל היה שמו, ומה ת"ל ותבונה אל רעואל אביהם, מלמד שהתנוקות קורדים לאביהם אביהם אבא. ר' שמעון בן מנסיא אמר רעואל היה שמו, ריע של אל, שנאמ' (שמות יח יב) ויבוא אהרן וכל זקנין ישראל. ר' דוסתאי אומר קיני היה שמו, ולמה נקרא שמו קיני שפירש מעשה קני, דבר שמקנא' בו, שנ' (דברים לב' ו' יי', הואיל וביו ובית לא תבנו

פירוש ספרי דברי רב

אליהי אבי אברהם (בראשית לב' ט), י"ל דהכא הכى קשייא ליה אמרתי כתיב ותבונה אל רעואל, מי טעמא לא הילכו אצל אביהם. ומשני שהתנוקות קוריןכו, כלומר דעתך יש להן קירוב דעתך עם אבי אביהם יותר מאביהם, לפי שמתיראות שמייסר אותן בדרך האב, אבל הזקן מקרובן.

ואולם דברי ר' שמעון בן מנסיא צרכין ביאור. וזה בהדריא כתיב הכא חובב בן רעואל, וחובב הוא יתרו וודאי, כדיליך תנא קמא מבני חובב חותן משה. והרא"ם ז"ל כתיב שהאב והבן היה להם שם זה. והוא דוחק גדול, דכיוון שהאב היה בודאי עובד עבדה זרה היכי קראו את הבן בשם זה לשבח לו מר שנעשה ריע של אל. אלא נראה דבן רעואל פירושו כמו אגור בן יקה (משליל לא) שהכל קאי על שלמה (רש"י שם), ופירוש בן לשון מושאל כמו בן פורת (בראשית מט כב), ועל בן מצא לך (תחלילים פ' טז). והוא דיליך ממ"ש ובבא אהרן כו' (שמות יח יב), אך תנא דריש לפניו האלהים (שם), כלומר לפני יתרו שנעשה ריע, כלומר אהוב, לאלהים, ולא כמו שדרשו בגמרא (ברכות ס' ע' א) על משה.

ורבי דוסתאי דריש שם קני שפירש מעשה קנאה, כלומר מעבודה זרה שעיליה מקנאים להקב"ה.

פסקא (ו') [עה]

ויאמר משה כו' או רעואל היה כו. כך הgingה בගילון הנזכר. ופירש דמספקא לנו אין קאי חותן משה אהוב או רעואל. יותר נראה שאין צרכיך להgingה אלא כמו שכתב וביבנו הלל: חובב שמו בתמיהא, רעואל היה שמו שנאמר כו'. אבל לפקון בסמור על כרחך יש להgingה חובב היה שמו ולא רעואל, וברור. ומ"ש שהתנוקות קוריןכו, אף על גב דגבוי גדולים נמי היכי אשכחן ויאמר יעקב

כא) הם קנאוני המקנה. ר' יוסי ר' ישמעאל בר' לאל, שנאמר (משׁרְתָּה הַיּוֹלֶדֶת כ' יב) ואותו (שמות יח כא) ואם א' (שם יח כג) ואם א' (בזוכאי, כדי שיה בכל הגרי' שח' חיבבו בניו את ה' יי', הואיל וביו ובית לא תבנו

ומ"ש ואומר, ה' האזינו' פ' ולא אל כלומר זה, שהוא דבר מעשה, ע"ש. ויל' דמשום שאין הדעת סובלח היליך מיתתי ואומר לישראל ולפי זה: ודשנו את המזבח והדשן, הכא נמי י' וזה דוחק. ועוד דא' חסר למ"ד הפעול ר' יוסי שנקרא כך דשכיח טפי לבא (בראשית לג' יט) יקנו בתים (ירמיה נמי והتورה, ופירש הארץ והتورה. ול' שמים הארץ, כול' שזכה גם בעולם הארץ וכבוד גדול נתבכו משה כו', ודרשו קני, בשני יודי' א' מה שצרכיך בר' יוסי, דלעיל, דכך לי ר'

ספר

תיקוני זוהר

חלק ג'

**מהתנא האלחי רבי שמעון בן יוחאי
תורתו מגן לנו**

עם מראה מקומות לכל פפוקי תנ"ך וש"ם

וראה זה חדש אשר חדש אשר הומפנו

בנ' מאורי אוור חדשים יairoו

ויויהרו עליו בזהרי קדש

באותיות מאירות עינים ובצירוף מראה מקומות

ה"ה ארבעה פירושים

במא מלך, באר יצחק

אור ישראל, באר אברהם

ועל כל אלה הומפנו

שבחי התיקונים

המכיל שער מאמרי רשב"י, הגהות הרמ"ז,

דרך אמרת צבי לצדיק, ומתלמיידי אוור שבעת הימים

הבעל שם טוב ו"ע, ומהגאון הנגר"א וצ"ל

כל אלה יוחירו מסביב להתיקונים בפנים על דרכ

ובסתוף חלק שלישי הומפנו פירוש

וברוון מנהם

מאת הרה"צ ר' מנחם בודק וצוקלה"ה

נערך בחסדי ה' על

שמעאי בן לאאמו"ר הרהגה"צ הכהן"ט מהרי"ח חירש

כ"ק אדרמו"ר באדר אישל וצוקלה"ה

בעמ"ס אור וחימס לישראל עה"ת וש"ס

שנת רוא דמחימנותא'

הואשמי וככובי לאחר לא אתן ותחלתי לפסלים, אלין שביעין ממן, שלא יהיב לנו קודשא בריך הוא רשו לשיטתה עליה, דאיןון ערקין דכבר א' דאייהו אל אחר ב', טחול נחשג יותרת הכבב אשת זונים ח', בתר עביבית זופא [נלופל] עם אלהים אחרים, ופליגת. דמא דיליה דאייה תמצית דילה לכל ערקין, שיורא קריבת לגבוי טחולו דאייה בעלה כסיל', שלא נטיל טחול אלא תמצית ח' [נ"ל טמיטס] דדמא, ולא יהיב ליה מדרמא אחרא, ובגין דא אתקיריאת יותרת הכבב, בגין שלא יהיב ליה אלא שיורין, וככוב אייהו קטרוגא דריאה ט', דסליק לגבי לבא נורא מניה י', ויא לאו דנסיב ביה כנפי ריאה, הווה אוקיד ללבא [ויאו מוקיד כל גוף נולע דנטל], הדרא דכנתא לויתן יא, לקבל הלב טמא יב, ועליה אהתריך י' (עלמות י') אפלו נחשג' כרוך על עקבו לא יפסיק, אבל עקרב פוסק, שרפ אייה מריה ט' קטרוגא דריאה ט', בגין דרמה איה שריפה כל גופה.

בגין דא תקעה שברים ותروعה י', אינון תבירו דלהון, ועליהו אתריך (מהליס פ"ט ט"ז) אשרי העם יודעי תروعה יהו"ה באור פניך יהלכו, מא' פניך, אלין תקעה שברים ותروعה י'

ו' וברון מנחם

ישועלה אש וחום מהכבב אל הלב, ואל מלוא כנפי ריאה שמנשבות על הלב היה הלב נשרוף, ולפי הספרים אחרים והוה אוקיד וככוב שאש הלב היה שורף כל הגוף. **יא** בחינת דבר דקליפה. **יב** נוקבא הלב טמא רע שבקליפה נוגה. **יג** על כבד דבר דקליפה שהתחילה לדבר ממנו. **יד** יש אין כחו גדול להפסיק הזיווג הקדוש, אבל עקרב שהיה הנוקבא שכחה רב וגודל ממנו פוסק הזיווג הקדוש כמו שכחתי לעיל תחילת תיקונים זה. **טו** בינה דקליפה, מפני שהזוכר נשען ועקרב זוכר גם כן שרפ כמו שאמר הכתוב נשח שרפ ועקרב וצמאן שהם ארבע קליפות כמו שכחתי בליךוטי תורה פרשת עקב, שהם ס"מ ונעמה בעל המות לנצח אמן. טז שהוא בינה דעת, ונפש רוח נשמה דקדושה מבטלת נשמה דקליפה. יז ועוד שיש פנים ואחרויים, ובפניהם אין אחיזה רק באחרויים, וכך אשר נמשך אור הפנים אוז הקליפה בטלה, או יש לומר על פי מה שכחתי בשער השופר (פרק ה') בסוד באור פניך יהלכו, כשאדם תוקע פניו וכבד זעיר אנפין דקליפה בחינת דם ודינין.

ומתפלל, נמצא שהנשמה היא עצמה סוד תחלה ותפללה, וזה שמשמעותו ובגין דא אני ה' וככוב ותחלתי וככוב הינו שמשמירה מפני שהיא סוד כבוד ותחלתי. **א** פירוש שביעין ערקין דכבד הם שביעין ממןין סוד פסלים. **ב** כבד אייהו אל אחר זעיר אנפין דקליפה. **ג** לאה דקליפה. **ד** זונה נפקת בראש שיצאה מקדושה להדק באליהם אחרים, כמו שכח במאורי אור, והיא בחינת רחל דעתרא אחרת כמו שכחתי לעיל. **ה** הינו שמקבלת תחילת דם הכבב ומתחמצית דילה פירוש הפסולת שלה הוא חולקת לכל הערקין דכבד. **ו** שיור מדם הכבב הוא מקרבת לגבי טחול. **ז** השיר הזה הוא בסוד בעלה כסיל בסוד הכבב, ולשון התקוני זוהר מוקשה קצת, ופירושו כאילו כתיב אמר שיורא דאייה בעלה כסיל קריבת לגבי טחול. **ח** ופירושו שיור ופסולת בחינת שمرמים של הדם מקבל הטעול ולא מדם העיקר, ויש מפרשימים יותרת הכבב שיש לה יתרון שמקבלת עיקר החיים, והדם ולא יהיב טחול אלא שיריים ופסולת. ט כי ריאה בחינת רוח זעיר אנפין דקדושה, וכבד זעיר אנפין דקליפה בחינת דם ודינין.

היא ברכה לישראל ומה עניין זה התורה שלآخر? שembrכין להשי' על תורה לעמו ישראל:

ונראה עפ"י מהגיד כ"ק אביה א זכללה"ה בטעם מה שאנו ו

נותן התורה שתוא לשון הוה ולא נת עבר, כי השפעת התורה היא תמיד, והנה הוא למשל כמו שימוש הנובעים

קוין או תמיד, אך באם לב האדם וממושת בהבליל העולם הזה הוא

בבית סתום מכל צדדיו שאין קו השם חורדים לתוכו עד שיפתחו בו

והו לשון הפתוח בתורה, שבמה שמן הש"י על נתינת התורה מורה שהוא נ

אלוי ומעורר את אוור התורה שיפני תשוקה זו עצמה היא הפתחת את טו

עד שיפלושו בו קו האור. עוד יש לשון הפתוח בתורה היינו שהתורה נובעת בה תמיד מקור התורה ה

שלא הייתה בה מקודם, וכמו שאם (עירובין ג"ד): מה דד זה כל זמן ט

משמש בו מוצא בו טעם אף דבר כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בה

וכמו שאמרו זל אין כל חדש תחת הא למלعلا מן המשם יש הח והיינו שהש"י משפיע בכל עת הו

בתורה כי אווריתא זקב"ה قولא ח למלعلا מהמשש. אך זה בא לפ"י ערך ה

וכמו חינוך שלעומת שיווק מתרבה וזה מעוררין בברכת התורה לפני שנ

חיות חדש בתורה מקורה. וע"כ יצד' הפתוח בתורה מברך לפני כי بما לפני, וזה הוא פתח מה שהי' סח

ברוך אתה יה' ואח"כ למדיין חיק. א

תישאר חיות התורה דבוקה באדם, כ מושך ומרקם, לויה בא הברכה לאחריו כמו חותם. והוא עפ"י דברי חז"ה קיד'). בפסוק שימני כחותם על לו

שנוטלן החותם נשאר רישימו דחו השועה כך אף דאנט הסתלק מין רישימו דילך גבוי, כן עניין החתימה

התורה שלآخر? שעכ"פ ישאר ריש

בahirrot ha-shel ותאודם שרוי בטובה המכונה בשם אדור ובוקר, והן ח"ו להיפוך זמן חושך ואפלה לאדם המכונה בשם ערָב, והן בזמנם אמצעי בין שני הקצוות, וגם בעת זמן שליטה הדין, הכל בכל מני שינוי וחלוף זמנים יש ביכולת האדם לקשר עצמו באברהה, וזה עצמו הוא הנדרש מכירית הברית כנ"ל:

כג"ל:

וזה עצמו הוא העניין שפירש'י לפי שהוא ישראל יוצאי מצרפת לפרנס ממשה ליהושע לפיכך עשה אותם מצבה כדי לזרום, ואני מובן מהו הלשון מצבה. אך יובן עפ"י דברי הספורנו (פ' שופטים) שענין מצבה

כאללו המקrib נצב חמיד לפני הקודש ענין שכבר אמרנו למללה שמשה חשש שמחמת שינוי שבין הומינים, שבימיו היו ישראל חיים רק ע"י גסים. שלמן וברא ועמדו הענן, ובימי ירושע שתחתי' חיו חיטם ע"י הטבע תחקר רעטע האהבה, זהה היהת כריתת הברית שיחיה

כל עניינים נהוג רק ע"י הש"י עצמו, ומידיו הבוא להם ההשפעה הן לטוב והן למוטב, ובזה ישארו לעולם דבוקים, ויהי' ביכולתם

להיות ענין שותתי ה' לנגיד תמיד: ובזה טובן סמיכת פרשת התשובה לפרשת כריתת הברית, שנאמר והי' כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך וגוו, והיינו שמחמת כריתת הברית שיתנגן כל עניינים רק ע"י הש"י בלבד ע"כ הן הברכה הנקלה זה ייש לייחד ממנה התעוורות תשובה, וגם ע"ז באהה הבהיר שסוף כל סוף ישראל בודאי יעשו

תשובה באחרית הימים מטעם הנ"ל: ולפיין יש לומר ג"כ בנ"ד, דהרי כל השוגגין צריכין תיקון וכפרה, אלא שחתיקון הוא بكل ע"י קרבן, והנה זה שעשו אח"כ במוני הרי הוא מבטל את התקיקון לשוגגות, שהרי עתה אינו שב מידיעתו אינו מביא קרבן על שוגגותיו ושוב הר' כל מעשה עתה העבריה הראונה מחדש עתה הוא שבראוונה עשה אותה בשוגג ועתה הוא עווה במזיד, ע"כ נפרעין ממנו בצרוף המידין:

במד"ר כך שננו חכמים הפתוח והחותם בתורה מברך לפני ולאחריו/, ומניין שטוענה ברכה לפני חיק הרי ברכה לפני, ומניין ואח"כ למדיין חיק הרי ברכה לפני, ומניין שטוענה ברכה לאחרי' אמר רב"ג בשם ר' יונתן שכחוב אחר השירה וויאת הברכה המנחה ומשם ולהלן עד עמוד השער תפילה עד חז"ה, ומשם ולהלן עד ערָב תפילה הערָב, והיינו כי בכלל עת ועונה הוא זמן מוכשר לדיבוק האלקי, הן בבוקר שהוא עת

7 בראשי' לمعنى ספות הרוח את הצמא לפ"י שאסיף לו פורענות על מה שעשה עד הנה בשוגג והיית מעביר עליהם וגורם עתה שאצפים עם המoid ואפרע ממנו הכל. ואני מובן מהו הלשון מצבה. אך יובן עפ"י דברי הספורנו (פ' שופטים) שענין מצבה שותתי ה' לנגיד תמיד, עכ"ל. והיינו שכבר אמרנו למללה שמשה חשש שמחמת שינוי שבין הומינים, שבימיו היו ישראל חיים רק ע"י גסים. שלמן וברא ועמדו הענן, ובימי ירושע שתחתי' חיו חיטם ע"י הטבע תחקר רעטע האהבה, זהה היהת כריתת הברית שיחיה כל עניינים נהוג רק ע"י הש"י עצמו, ומידיו הבוא להם ההשפעה הן לטוב והן למוטב, ובזה ישארו לעולם דבוקים, ויהי' ביכולתם

להיות ענין שותתי ה' לנגיד תמיד: ובזה טובן סמיכת פרשת התשובה לפרשת כריתת הברית, שנאמר והי' כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך וגוו, והיינו שמחמת כריתת הברית שיתנגן כל עניינים רק ע"י הש"י בלבד ע"כ הן הברכה הנקלה זה ייש לייחד ממנה התעוורות תשובה, וגם ע"ז באהה הבהיר שסוף כל סוף ישראל בודאי יעשו

תשובה באחרית הימים מטעם הנ"ל: ולפי הדברים האלה יובן המשך של הפטicha המדברת מענין תפילה לפרשת כריתת הברית. כי תפילה היא לשון התהברות והיא נוהגת כל היום תפילה השחר עד חז"ה, ומשם ולהלן עד ערָב תפילה המנחה ומשם ולהלן עד עמוד השער תפילה הערָב, והיינו כי בכלל עת ועונה הוא זמן מוכשר לדיבוק האלקי, הן בבוקר שהוא עת

גבן. והנה זה עצמו הוא העניין של זה זאת הברכה, שאחר שגנה להם משה את התורה וידע שבבואם לאرض זה יפנה לזינו וזה לכדרמו הדבק בהם את הברכה שישארו דברקים בהשיי, וכענין שימני החותם על לבך כפירוש הוווקק: וא"כ הכל דבר אחד: →
וכען זה יש לפרש ענין הימים הנוראים עד הווענאנא רבה. דהנה נראת ענין תקיעות דמעומד ותקיעות דמיושב, כי בתקוני הווור דתקיעה שברים תרואה מעבירין את שלוש קליפות הלב, וכ"ק אבוי אדורמ"ר וצללה"ה דיק לה מהספרי (במדבר י' י') Dunnin שיפר הוא לעורר שתבוא הארץ אלקית בנפש האדם. ויש לומר דשניהם כאחד טובים. דתקיעות מיושב הן להעביר קליפת הלב בציווך התעוורות התשובה, לקרוע סגור תשואה זו עצמה היא הפוחתת את סגור לבו עד שיפלו בו קוי האור. עוד יש לפרש לשון הפוחת בחורה היינו שה תורה עצמה נובעת בה תמיד מקור התורה התחרשות שלא הייתה בה מוקדם, כמו שאמרו ז"ל (עירובין נ"ד): מה דד זה כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו טעם אף דברי תורה כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בהן טעם, כמו שאמרו ז"ל אין כל חדשחת המשמש הא למלחה מן המשמש יש התחרשות, ולהינו שהש"י משפייע בכל עת התחרשות בתורה כי אוריותא וקב"ה ככל חד והוא למלחה המשמש. אך זה בא לפה ערך המקבלי, כמו תינוק שלעומת שיונק מתרביה החלב, וזה מעורין בברכת התורה לפני שמישיכין חיות חדש בתורה מקורה. וע"כ יצדך הלשון הפוחת בתורה מברך לפני כי بما שمبرך לפניה זה הוא פוחת מה שהיה סתום. וזה ברוך אתה ה' ואח"כ למדני חקי. אך למען תישאר חיות התורה דבוקה באדם, כי הטבע מושך ומקרר, לזה בא הברכה לאחרי שתהיה כמו חותם. והוא עפ"י דברי הוז"ק (ח"ב קי"ד) בפסוק שימני החותם על לבך שאף שנוטlein החותם נשאר רישימו דוחותמא על השעה כך אף דאנט מסתלק מינן ישאר רישומו דילך גבן, כן ענין החתימה בברכת התורה שלآخر"י שעכ"פ ישאר רישומו דילך

הייא ברכה לישראל ומה עניין זה לברכת התורה שלآخر"י שمبرכין להשיי על שנין ← ונראה עפ"י מה שגדיל כ"ק אבוי אדורמ"ר וצללה"ה בטעם מה שאנו מברכין נוthen התורה שהוא לשון הוה ולא נתן לשון עבר, כי השפעת התורה היא תמיד, עת"ד. והנה הוא למשל כמו שימוש הנובעים ממנה קו' אוור חמיד, אך אם לב האדם סתום ומכוונה בהבלי העולם הזה, הוא כמשל בית סתום כמו כל צדדיו שאין קו' אוור השימוש חודרים לחוכו עד שיפתחו בו חלונות.

זהו לשון הפוחת בתורה, שבמה שمبرיך את הש"י על נתינת התורה מורה שהוואר משותק אליו, ומעורר את אוור התורה שישפייע, והרי תשואה זו עצמה היא הפוחתת את סגור לבו עד שיפלו בו קוי האור. עוד יש לפרש לשון הפוחת בחורה היינו שה תורה עצמה נובעת בה תמיד מקור התורה התחרשות שלא הייתה בה מוקדם, כמו שאמרו ז"ל (עירובין נ"ד): מה דד זה כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו טעם אף דברי תורה כל דהרי כל וכפרה, אלא זה הוא שעושה את התקיון ידייתו אינו כמו שעושה זדש. אלא זה הוא עשויה אם המזידין: ב' או שתאי' ב' ה'ויל' כמו דהרי כל וכפרה, אלא זה הוא שעושה את התקיון ידייתו אינו כמו שעושה זדש. אלא זה הוא עשויה אם המזידין:

✚ בירושלמי [הובא במתוס' ר"ה ט"ז]: אהא דתוקיעין ומריעין כשם יושבים כדי לערבב השטן, כד שמע קל שיפורא זימנא הדא בהיל ולא בהיל וכד שמע תנין אמר ודאי זהו שיפורא דיתקע בשופר גדול וכו'. ולhabין הדברים יש לומר עפ"י שכבר אמרנו ההפרש שבפ' עקב כתיב ומלהם את ערלה לבבכם ובפ' נצבים כתיב ומיל ה' אלקין את לבך וגגו, דיש שני מיני יצח"ר, המין הראשון שהוא מתולדה והוא שוכן בחלל השמאלי שבלב, והשני מה שאדם ממשיך עליו ע"י עוננות ומכסה על היצח"ט השוכן בחלל הימני שבלב וזה נקרא ערלה, וע"ז נאמר ומלהם את ערלה לבבכם שפירשי' אוטם הלב וכטוו, ובאשר האדם בעצמו המשיכו עליו ע"כ יש בכחו נמי לסלקו, אבל היצח"ר שהוא מתולדה אין כה באדם להסירה ולזה נאמר ומיל ה' אלקין, וכן לא נאמר לשון ערלה כי זה איננו אותם בפנוי יצח"ט:

זהה המכונה ורק זמן חושך ב, והן בזמן כ' בעת זמן שינוי וחלוף נצמו באהבה, נצמו כנ"ל: תמצאה לפי מה שעשה צליהם וגורם: מ מבנו הכל. המדה: כ"ק אבוי הש"ס (ב"מ ארא מחברי' ויא ד' זוויא א הוא דגוזיל עפ"י דברי' זול למלאוי' וה'ג' מאחר או שתאי' ב' או שתאי' ב' ה'ויל' כמו דהרי כל וכפרה, אלא זה הוא שעושה את התקיון ידייתו אינו כמו שעושה זדש. אלא זה הוא עשויה אם המזידין: ח' והחותם אחריו, ומניין וזה אתה ה' לפנוי, ומניין י' ג' בשם ר' את הברכה בירך הרי ואת הברכה

על ידו בכנסי למעלה, ובזהותך (ח) כל אשר חמוץ ידק לעשות בכוון נשמה דבר נש, וא"כ אם הוא בגין בכח התפעלות הנפש או מתייחס לנשמה, ומובן שאיש שעמשו ב הנפש ביותר עד שמשליך אחר גיוו גופו הוא נקלט ביותר בכנסי למעל איןנו מתיירא משום בר"י: ולפיין יש ליתן טעם על צור הברית עפ"י דברי כ"ק אב' צלחה ברות שאמורה באשר تم ופירשו זיל" (יבמות מ"ז): שאמרה ארבע מיתנות נמסרו לב"ד והש באשר תמותי אמות, ומדוע לא אמר לבל תחביב מיתה ב"ד, אך אמרה שהמתת התגирותה יצמץ לה שתהו ב"ד [שהרי קודם שתתגיר אם ח אין בה מיתה] נמי נוח ומקובל לו כיון שתשוקתה להיות יהודית עולו והוא תכלית הרצון והתפעלות הנפש זה נקראת רות מלשון רעותה ד' תוכן דברינו:

ואף אנו נאמר דזה הי' עניין ק הברית, שבזה הראו בפועל ע"י קבלתם זו יבואו להם האלו נמי נוח ומקובל ומרוצה להט ל לה, וזהי הכלית התפעלות כד ובאמצעות התפעלות הנפש זו גאו וכן נצבים בקומה זקופה וצ נ"ל, ושוב נצבים בקומה זקופה וצ שום בר"י:

ובזה יש לפреш תיבות לפני שבתעתורות כחות הנ בירושי נשמהם שם לפני ה', ו' לנכון, אתם נצבים היום [בקו נצחים לפני ה'] [באשר אתם כנסי בירושי נשמהם שם ? לעברך בברית ה' ובאלתו, הינו כי עבר בברית ה' וכבלתם עליהם עבור הברית והאלת הזאת, שבוחה ה גודל התפעלות הנפש שלכם, ושו יראים שום בר"י, וכל הבחי מתעברי ומתחרקין מכ

שנת תרע"ג

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם וגוי. ויש להתבונן בתיבת כולכם שנראה לכארה מיותרת. גם יש להבין כל עניין קבלת הברית למה היה באה' שאן סברא לומר שאין בה תועלמת רק לראמ ולבללם שלא יעברו על מצות ה', שהרי

כבר אמר להם ברוכות וקלות בפ' תבאו:

ונראה דהנה בדעתן ואברם כתיב (במדבר ט"ז כ"ג) יוצאים נצבים ופירושי בקומה זקופה. והענין בקומה זקופה הפירוש של פחד ומורה וכמ"ש (ויקרא כ"ו י"ז) ואשbor מוטות עליהם ואולך אתכם קומימות שפירושי בקומה זקופה ובת"כ מסיק בה ולא יהיו יראים מכל בר"י. וזה שאמר להם משערעה"ה אתם נצבים בקומה זקופה בלי שום פחד ומורה מכל צר ומסטין בין למלטה בין למטה,

אף כי ידוע שככל שרי האומות מתנגדין לישראל והם הרודפין אחר ישראל להכenis בהם מחשבות רעות, ומהם בא בלב אומתם בחחוונים להתנגד לישראל בפועל, וכמ"ש (במדבר כ"ג כ"ג) כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל ובתרגום Ari לא נחש צבן דיעטב לדבית יעקב ואף לא כסמי רען ברבות בית ישראל. וא"כ ישראל שקבלו עליהם הברית להיות עם לה' ידעו מראש כמה כחות מעליונים ותחחוונים שיתגנו להם, ומ"מ הבטיחם שיעמדו בקומה זקופה ולא יתריאו משום בר"י. והטעם מושם שיישראל יש להם אחיזה בכנסת ישראל שהוא אדם לשבת על הכסא ושביעים שרים סובבים את הכסא ומהם נשתלשלו שבעים שרי האומות. וזהו שדייק תיבת כולכם שישראל מתאחדין לשבת הקודמת, שהרי לא היה שבתה ראייה כל, ואין כאן ונדרו ליום ראשון,

אבל כנסעה ר' ר' ע"י קידוש ב"ד שוב אינו צריך לשום דבר ולא למשוך לו מקדושת השבת הקודמת. וזה לימוד לאדם שיתחיל למגורי חדש כאילו היום נולד ולא תוכינה ראשונות ולא تعالינה על לב, אך עכ"פ צריך שייהי בטל לגמרי מכל חזיו לרצון הש"ג, וכן שאמרו זיל' (תמורה לא', בשינוי לשון) אימת קגביל לבחור דבללה. וזהו (ר' ט"ז): כל שנה שרשעה במחילה מתועשת בסופה שנאמר מראשית השנה מרשות כתיב, והינו

והנה יש לומר דעתן תקיעות דמיושב יצח"ר הניל, עפ"י מה שכחנו בדיור הקודם דתקיעות דמיושב הן להעביר את קליפות הלב, ודמעומד הן להאריך בו הארה אלקיין. וע"כ יש לומר דתקיעות דמיושב שهن להעביר קליפת הלב הן להעביר את יצח"ר האוטם ומcosa על היצח"ט, והוא אשר האדם משך עליו בעונגה, וביד האדם להטיסו ממנה כמ"ש (דברים י' ט"ז) ומלהם את ערלה לבכם וגומר. אך תקיעות דמעומד שهن להאריך בו הארה אלקיין, וזה האור מרחח את השבת היצח"ר אף שהוא מותולדה, וכען לעתיד דע"י שיפתח מלכות שמים ממשילא דכתיב (בפרשה ויתבער רוח הטומאה, וכען דכתיב בדורות ז') ומילא גודל הוא, שהרוי גודל גוףו וע"כ אמר האי ודאי שופר גודל הוא, שהרוי גוףו מעין לעתיד שמסיר אף את היצח"ר שהוא מותולדה:

יש ליתן טעם מה שאין מברכין חדש תשרי בשבת הקודמת. כי עניין מה שمبرכין החודש הוא להמשיך מקדושת שבת לחודש. והנה בר' ר' אנו אומרים וזה היום תחילת מעשין זכרון ליום ראשון, וכמו תחילת בריאות העולם שלא באה ע"י שום התעוורות, שהרי לא הי' מי שיעורר, ולא הי' גמיש בה משבת הקודמת, שהרי לא היה שבת קודמת לה. ואף שצריך קידוש ב"ד לעורר החודש, הינו מפני שבליידי קידוש ב"ד אין כאן ר' ר' כל, ואין כאן ונדרו ליום ראשון, אבל כנסעה ר' ר' ע"י קידוש ב"ד שוב אינו צריך לשום דבר ולא למשוך לו מקדושת השבת הקודמת. וזה לימוד לאדם שיתחיל למגורי חדש כאילו היום נולד ולא תוכינה ראשונות ולא تعالינה על לב, אך עכ"פ צריך שייהי בטל לגמרי מכל חזיו לרצון הש"ג, וכן שאמרו זיל' (תמורה לא', בשינוי לשון) אימת קגביל לבחור דבללה. וזהו (ר' ט"ז): כל שנה שרשעה במחילה מתועשת בסופה שנאמר מראשית השנה מרשות כתיב, והינו ע"י מרשות באין לרואית:

מצדין כתולה ועוי"ז. המן לנון יכול כתעי כ' לה
מסממע לו ועיין ח'ן צורל.

קַיִשׁ נזכר כמעון, צהליים (כ' ח') כתיב טו ו' יט'
כ' על כן יורך חטויים צדרן, ופירש"י צדרן,
חצובות ד' ה' יורך חטויים לוויים שנמלט מכאן לך
כךדרן וגנו' (דבrios י"ט ג') מקלט מקלט כי כתוב על
פרשתה דרכיס, וכן כו' זילקוט שמנועי (למ' ח"ב
ד' כ' טו ו' יט'), ול"ג רומיים מכך טנייה בכבו.

ויריש לנו, לדפרת מעתפיטים (טהמות כ"ה י"ג) כתיב
וכמלחמים הacs נלו וסמתי לך מקום, ופירשו
ספרי קוזט ח'כ ל'יזו וסמתי לך ר'ח'ת חלול, לנו
ודחלול כי עיר מקלט של כל הארץ, ולפי כן דעויות
כמה חזיריאיכו דרלייחס צונטן מקחת ימיין על ידי חנחוין
ויליך עיר מקלט, וחולן כוח בימיהם כתער מקלט, ולפי
מה טהמר לטיעו קוזט ברמא"מ מרזמניהו ז"ע כוונת
זמקל ימתק פ' וויה (ד"כ הו"י זקסטר) דטעס עיר
מקלט מלהז גנות כוח כפורה יש עוד מעס דס' גולך
עלורי כלויס טכיו ענדוי כתיז'ת צלהמת וצחים
ובכתלאות וכס ולמדזוקו דרלייחס ועזוזה דהילמל
חאניג לה כי מעזב זה צה לידו ע"כ. וחלול מסונגל
זהו כדכתייג (ויצעי נ"כ ו') דרכו כ' זקסטרו, ודרכו
זיגזומה (מ"ט ע"ג) נל עדרה ימי חטוגה, ומכםיס
כויסטו נס חלול טמסונגליס טפי להחוגה ענדוזה כ'.
וחכו דברי רצ'י ז' ווילקוט יורקה חטוייס חטוגה, ד"ה
פיירות דמפלומט טפי דלרויאיס כנ"ל מזיכ לעריס
דכחותה נקלת רוזה [שכוגן מה עזמו על ידי צונטן
מקחת ימיין], ומורה לכס "בדרך", כיינו לפמד'ה צפס
כהירז'ל ימין פזטטן לקזל טזיס, ימין פזטט'כ כיינו
מיילוחס זה יונ"ס יונ"ד גינטמילוי דרך (וכיינו
עם כלול וכתיבת וו"ק), וע"ז נהמו (ויצעי מ"ג)
ע"ז) קנוון ציס "דרך", ככוונה על כל הארץ שולד
מסוקט ציס כתהמת וסוח גינטעריך ז' פטמים יונ"ק,
וועה מכפסוק (חכאים כ' י') יוננו ז' יוס ק'להיע, חכו
טוז ווילר כ' על כן יורקה חטוייס טאס מעין רוחחים
"בדרך" כיינו ימין פזטטן כנ"ל, לטורס צחטוגה צימי

גמץינו למידois דמכ טקע"כ ממלייה טיטוועו חוליו זכ מקראי יעד כ', וכטמא יתעלר בכתוב

משמעותו של מונח "למען חייך", כדי שוכן ליתר
בחיים חפיו לחר מניות.

ומיוושב זה קוצית קלה מפרטים לכך קלת, כי
כל צדי סמיס חוץ מילחת סמיס נציגות
(ל"ג ע"ב) וחיק שיק ומול וגנו, וلهן י' ו' יון דכל
חוותו חלי זה שפיר שיק לסיווון כתמים.

ומל' ה' אלקון את לבך וגו' לאהבה את ה'
אלקון למען חירות. ז"ג מכיו' למן חירות, וככבר
בבבלי [ז"ד] כ' ומילו, כלהותן מעתונם בזמנים דבורי
קדושים כ' ר' יוסטס מעתולזה ז"ל שבעל מכיה דברות
(ל"ג ע"ב) הכל צדי טמים חזון מירוח טמים, ועיי"ט
מ"ט, וערוגת בזותם (ד"כ ומיל כ"ח) גופי פירוט
כך קרייל' (פמחים ט"ג ע"ב) נלהך ומחה חייך חזון
כך קייל' (פמחים ט"ג ע"ב) נלהך ומחה חייך חזון
ונריהה, והין מכני כתשובה, ומיין מושך וכהוב חזון
וכט"ס זמינים (ל"ז ע"ב), וערוגת בזותם כתפי עליון
כיוון דכתיב ומיל כ' הלקון, מכם נלמה זלה זה חי להפוך
וה"כ חייך חזון, ועל כן כתוב דקוטה מעירקה ליהה
דקוייל' (יומת ס"ז ע"ח) בטלי חייט חיינס יידומים, ועל
כן פירוט ומיל כ' הלקון וגנו', וקבע כן חייך חזון
ונריהה, ומטי קלה למן חירות" ויל' שיק נדחכ ע"כ.
המנס ביעט פניהם לטבתה תשובה (טוו לטבתה חזות כ'
והות כ"ז) וקדותה יו"ט (קדותה ה' לטבתה תשובה)
בקשו על זה דרכיהם חמיכס קרויס מיחס (דריכים
ו"ח ע"ב), וה"כ כדרה קוטה לדוכתי ועיי"ט
בדרכיהם.

כ' זוגראה זוג, ויהקיעים כפסוק סוף' שופטois (כ"ה ט') ויהת הצעיר קדס בנקו מקלץן כי עטפה כיישל צעיפוי כ', ופירשתך בינו לעתים (דרות נ' ז') ד' כ' ויהת הצעיר כבודה צערוגה כבזבז (ד' כ' עוד נ' זס' ז') [ויהקיעות כלטון כפי בצעניי], טינוי צהובה (פ' ג' מ' ח') ליפוי מי להבה עתודה ליתן דין וחצבזון, צלייך ליתן דין על חצבזון כל יוס וויס מה שתקין זוג כיוס, ותחס לה תיקון וכ' כ' חס עיוות ח' ז' כרי לר' הוהו כיוס מימי חיין, ומכח לי קעלא כולב ומכח לי קעלא פלנגו (ב' ק' ס' כ' ט' ח'), זוכו' זיהת הצעיר קדס בנקוי' ברמתם 'מלךך' מענהן' כי מעטה כיישר' ונו' ותנן